

K CZESTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

BIA DĄBROWSKIEGO.

Cena 3 kop.

Administracji: Czestochowa Aleja II № 88, telefonu № 60, 1, adres telegraficzny „Dziennik-Czestochowa”.
tylko w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem.
w niedziele i święta
Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.
Prenumeratę i ogłoszenia w Czestochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

CENA OGŁOSZENIA:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 80 k., na IV-iej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz

CE
miej
RA
PŁ
KW
Miesięcznik — 50

Nadane.

Powróciwszy z **RETERSBERGA** ponownie przyjmuję codziennie od 5-10 rana i od 5-7 po południu.
dlaam porady i pomocy we wszel-
h sprawach.

adnym robot **Porada, pomoc i obrona — bezpłatnie.**
Z poważaniem

Aleksander Medalis Sosnowiec,
Dom W-go Pempla, obok Magistratu

Czeska Ciamska Kapela „Schemia”

dyr. J. Gibulka,

GRYWA CODZIENNIE od 12 — 3 w południe i wieczorem od 7 — 1 w nocy.

Józef SZYMAŃSKI,

Restauracja — Hotel Warszawski — Sosnowiec.

Artysta E. F. TAUBIER

przjechał z m. Łodzi
przedaje różne dzieła
po niskich cenach.
Hotel „Victoria” № 12. — 2-1

Leżarz-Dentysta M. Grejniec

znie, piomławasia, wymawianie zębów bez
ból. Zęby sztuczne bez podniecia.
I Aleja № 8, dom p. Rygociej.

Dentysta

Marjan PUCHAŃSKI

Al. Aleja № 26 róg Teatralnej, w domu Dr.
Wasserthala (nad Apteką W-go Długosza).

Nowość!
Patent № 27512. Wynalazek krajowy.

Łamykacze Automat
do drzwi „Securitas”

zastępujące:
zatrząsk, hańcuch i słabę.
leżą i posiadają stale na składzie
Rydzemski & Ska
Biroo techniczne Komisowe-Aleasantowe
Czestochowie, ul. Teatralna 3. Telefon № 1.

Kalendarzyk.

D. 30 Listopaa.

Wzrost chrześcijański: 66 Andrzej Ap.
jutro Wigilia.
Wzrost słowiański: dzisiaj dosława, jutro
Samostawa.
Wzrost słoneczny: 7 m. 4. zachód g. 3 m. 48.
Wzrost historyczny: 1445. Powrót ks. Wals
z niewidomego z niewo. tatarskiej.

Robotnicy - fakykantami.

Takie przeobrażenie stało się przed paru
dniami w naszym kraju.
W Wyszowie nad Bugiem, niewielkiem
miasteczku w powiecie łukimskim, położonem
przy kolei nadwileśkiej odbyła się w nie-
działę, dnia 25 b. m., uroczystość, któ-

rej znaczenie głośnie echem odbić się musi
w całym kraju. Główną tam została pierwsza
w Polsce fabryka współdzielcza, zainicjowana
zainicjowana i prowadzona wyłącznie przez ro-
botników zakupionych, jednym słowem, dzieło
ludno-obczonego w całej pełni tego wyrazu.
Poświęcenie i otwarcie huty stało się dla
Wyszkiwa i całej okolicy wielkim świętem i
prawdziwą sensacją. Całe miasto wyłogło na
uroczystość, zjechała się część obywatelstwa,
przybyli nawet wiośnianie okolicznych. Wodać
przemysł należy, że Huta Robotnicza jest pierw-
szym ogniskiem przemysłu w Wyszowie i na-
tychczasie wpłynęła na wielkie ożywienie się
ruchu handlowego i obudziła nowe nadzieje i
przewidywania na przyszłość.

Poświęcenia dokonali wikary miejscowy,
który też w dłuższym przemówieniu zaznaczył
ważność uroczystości.

Zaczątkielami są dawni robotnicy huty
szklanej w Sargówku, którzy złożywszy swe
główności, przystąpili do stworzenia pierw-
szej w kraju naszej na zasadach współdziel-
czości opartej instytucji wytwórczej robotniczej.
Kapitał zakładowy wynosi 18000 rubli, do
spółki przystąpiło robotników 48, w których
przeważa część udziału swego natychmiast
w całości opłaciła, inni zaś spłacać je będą czę-
ściowo, zaciągawszy chwilowo dla szybkiego
ureczywistnienia dzieła, pożyczkę prywatną.
Huta, budowana w przeciągu 6 tygodni sami
udziałowcy, nie szczędząc sił swych i starani;
to też przedstawia się ona imponująco zarówno
pod względem zewnętrznym, jak i technicz-
nym, dostosowanym do najnowszych wymagań
zawodowych i higienicznych.

Na placu, obejmującym przeszło dwa morgi,
o kilkana kroków od planu stacji kolejowej
położony, zabudowane zostały do chwili obec-
nej dwa gmachy murowane, widne i jasne, na-
wet niepozwalające odczuć architektonicznych.
Jednym z tych gmachów jest właściwa huta,
obłożona na dwa wielkie piece, z których w
dniu wczorajszym jeden w ruch puszczony zo-
stał: może on wytwarzać, produkując zwykłe
butelki (która z początku stanowiły mają głów-
ny fabrykat kawy) towaru za 100 rubli dzien-
nie. Cały gmach jest przedzielony murem we-
wnętrznym, który ochroni robotników, pracu-
jących w hucie od wchłaniania wytwarzają-
cych się w piecu gazów. Hala fabryczna jest
obeznana, oświetlona przez szereg wielkich ok-
ien, uwzględniająca różne drobne, a w zwy-

klęczy przedsiębiorstwach prywatnych zgola 2 a
niedbaność potrzeby robotnicze.

Drugim, mniejszym gmachem jest budo-
wia, która mieści kantor huty i dwa mieszka-
nia: jedno dla buchaltera, drugie dla zarządza-
jącego. Leżący jeszcze odległym obszar grun-
tu zostanie z biegiem czasu zużyty na pobudo-
wanie domów dla właścicieli-udziałowców, któ-
rzy obecnie zamieszkiwać muszą w domach
prywatnych, na zbudowanie oddzielnej czyteln-
ni, biblioteki, sali gimnastycznej i t. d.

W hucie, jak wspomnieliśmy, pracują wy-
łącznie robotnicy-współwłaściciele; aż do chwili
obecnej, ze względu na konieczność zapoczą-
tkowania wytwórczości w rozmiarach skrom-
nych, pracuje ich tylko 30-40, wkrótce atoli i
pozostała garstka, pozostająca obecnie jeszcze
na swych posadach, stanie w własnego warsz-
tatu pracy. Kierownikiem budowl i całej huty
jest p. Hereda, pełen zapału i energii, zna-
komicie specjalista w swoim zawodzie i obdar-
zony całkowitem zaufaniem i wielkimi uzna-
niami swych współkolegów.

Huta Szklana Robotnicza w Wyszowie
(tak brzmie urzędowa nazwa) winna znaleźć dla
swych wyrobów zbyt wśród wszystkich, któ-
rzy kraj swój miłują i którzy robotnika polskie-
go pragną widzieć sytym, oświeconym i zado-
wolonym.

Dzielo, rozpoczęte w Wyszowie, nie tylko
na miejscu może coraz szerzej objąć koła, lecz
stać się winno bodźcem do samodzielnej pra-
cy dla całego ludu robotczego polskiego.

Kto widział rozjaśnione twarze robotników,
co się narzęczyli stali panami swego życia i
swej pracy, ten na zawsze w sercu swym za-
cznawa pamięć o doniosłości faktu, jaki się tam
po raz pierwszy odbył.

Oby fabryki, na takich podstawach epar-
tych, powstawały u nas jaknajwięcej!

Kwestja kobieca.

(Głos czwarty).

(Dokończenie, patrz nr. 267).

Kobieta w wielkich środowiskach ludz-
kich daje się unieść nurtującym je prądom:
kulturalnym, etycznym, społecznym i politycz-
nym i nawet bez *użyteczności* się *cech* *swojej*
kobiecej i *bez* *przeobrażenia* *swych* *zadań*
i *obowiązków* *rodzinnych*, staje się jakoby
dopełnieniem życiowem mężczyzny: pracuje
z nim razem, darzy go swą miłością, hartuje
do czynów męskich. Zna ona jasne i ciemne
strony życia, zna groźące jej zawsze niebezpie-
czeństwa, zna swą słabość w walce z męską
przewagą, to też rozwija wśród siebie płci sa-
mopomoc, uodparnia się środkami wypróbow-
nymi, dźwiga się z gnusności, ciemnoty, br-
du i poniżenia. Jednoży się pod hasłami o-
gólnoludzkiemi i wzboogacając i potęgając swą
duszę — staje się całkowitym człowiekiem.
Wszystko też, co wzbija się ponad mierność,
co szlachetniejsze z tej płci przechodzi dziś tę
drogę. Kobieta piękna staje się nieraz czarow-
nym kwiatem tej ziemi, rozlewającym wdzięki
swoje dokoła, brzydka posiada nio i damę czło-
wieczeństwa.

Jakże odmiennym jest los kobiety na pro-
wincji!

Usunięta od żywnych mamulęń tych wart-
kich prądów wielkomięjskich, od świata, które
przedrzeć się nie może poprzez cienką oponkę
jej mózgu, biedna *anser domesticus*, rozan-
tyfonowana, rozegzaltowana chybą tylko na tle
erotyczno-matrymonialnem, pozbawiona wszel-
kiej ideaowości, czerpiąca karmi dla swej wart-

Wykonywa: paniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzemiosła wcho-
dzące, od najwęższych do najwęższych pod względem artystycznym wykonanie, ze wszystkich krajowych i zagranic-
nych prima materjałów kamienia i drzewa. Dekoruje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty satynarskie. Zakład podejmulo
się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, w tym celu posiada kamień, i drzewo. Drukarnia w Czestochowie, w Czestochowie, w Czestochowie

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarzki
Kruszyński i Proszowski w Czestochowie,
Aleja III dom własny.

Kapelusz, Cylinder

Habiga, Plessz,
Scotta, Chłosty,
Borselny, Pichlera

Zdzisław Zdanowicz w Krakowie
ul. Sławkowska 13/1.

lej duszyczki stale z brudnej kałuży plotkarstwa capowickiego — pogażała się coraz bardziej w zgnuśnieniu duchowym, zatracając wskutek tego najcenniejsze poczucie godności ludzkiej (przy zachowaniu *zewnętrznych cech* „kobiecości”), swej szczytnej roli obywatelki, — a jakąż będzie żoną i matką?

Nie przeto dziwnego, że gdy chwila obecna postawiła również i przed nią nowe perspektywy, większość wprost odruchowo rzuciła się w wir i zamęt prądu najświeższego jak na dziś — politycznego, prądu, w którym widzi swe wyzwolenie. Porwana nowymi hasłami np. powszechnym głosowaniem bez różnicy płci, udziałem w instytucjach samorządu usiłując, porzucić niezaszczynną rolę, jaką odgrywała dotychczas w czterech ścianach domu i rwie się gdzieś wwyż, ku gwiazdom!

I oto czemu, akcja jej na tem tle przejawiała się dotychczas w sposób nieraz wprost karykaturalnie — śmieszny...

Zaprawdę, jest w tem więcej żalu niż śmiechu!

Bądź co bądź ze zjawiskiem tem trzeba się liczyć, nie potępiać, będzie to bowiem „daremny trud — bezsilne złorzeczenie”!

Dziś już bowiem udział kobiety w życiu politycznym nie da się zaprzeczyć ani znieczyć, gdyż nie jest on wcale czemś modnym, sztucznym czy narzuconym, jeno wynikiem i znamienym objawem odradzania się kobiet.

Kobiety napływają dziś pod wszystkie sztandary masowo. Fakt to niezbity i wręcz twierdzić — bardzo dodatni. Moc zaciągnęła się ich nawet na skrajną lewicę, co niekonięcznie znów jest dowodem „poddawania się pierwszemu wrażeniu”. Bądź co bądź problematyczność korzyści dzisiejszych akcji kobiecych na naszym gruncie i w obecnych warunkach, — jest jeszcze bardzo widoczna. Związka, iż kobieta nasza przez bardzo jeszcze długi czas na tej drodze, w przeciwieństwie do swych towarzyszek np. w Ameryce i Anglii udawad się będzie pod opiekunów skrzydła mężczyzn. Wależy bowiem *światłom i beśn* — stannie także o jej wolność prawną i społeczną zarówno w drodze legalnej, jak i w podziemnych u nas, na razie tylko mężczyzna...

Powodzenie zaś akcji kobiecych zależało będzie w pierwszym rzędzie od jej uświadomienia się obywatelskiego i postępu organizacji odrębnych. Czy mań mówić o dodatniej stronie uspołecznienia się kobiet? Nie, dodam tylko, że zniknie wtedy zupełnie te nieszcześne „politykowanie” i te tak częste tu, na grząskim gruncie prowincji, nieplonne, zbyt bowiem odosobnione portywy wrażliwszych i szlachetniejszych jednostek.

Przeć się więc i siły zbierające, przede wszystkim do walki z zacięciem obceniem, z martwością ducha! Łączcie się, jednoczcie i organizujcie, dziś zwłaszcza, gdy chwila najodpowiedniejsza, nie tylko pod hasłem tego lub innego programu politycznego, nie tylko pod hasłami etycznymi, lecz także na gruncie własnych, najpilniejszych *potrzeb realnych*, tych dążeń, których żaden hałas protestu nie zagłuszy, śmiech szyderczy nie zmrozi. To wasza droga — najprostsza — najbliższy cel. Dziś jeszcze jesteście za słabe do samodzielnej walki politycznej, w ogniu jej strawicie wkrótce swe siły — bezowocnie, szarpającie pęta pomniejszej.

Zbudźcie się, albowiem gwałt nad duszą waszą ze strony strupiejącego otoczenia waszego, ze strony mężczyzn, nie chcących widzieć w was równego sobie człowieka — jest stem największym ze wszystkich i mści się strasznie na wszystkich, gdyż taki naród — jakie kobiety! Ratunek leży w was tylko: obudźcie w sobie człowieka. A znikną wtedy te nieplonne portywy, ten przygłuchły płacz niewolnicy w rodzinie i zmieni się twój los, kobieto, gdy *prawdziwy mężczyzna* uszanuje twą godność, gdy anachronizmem staną się jego słowa. „Szukałem w tobie powiernika swej duszy, — znalazłem lalkę, dziecko, geś, nałożnicę, — trud więc mój był daremny. Czyż nie słusznie tobą pogardzam?...”

Jożef Księżycow.

Z pism i gazet.

— Na ankietę „Dziennika powszechnego” p. t. „Książka o polityka”, o. Antoni M. Wyslouh, kapucyn, o którym, jako o wysoce świątym człowieku nieraz już wspominaliśmy, nadał odpowiedź następującą:

Jeśli uważać będziemy politykę, jako pracę dla zapewnienia społeczeństwu lepszych warunków

istnienia i lepszych dni przyszłych, to chyba wątpliwości nie może być żadnej, że polityka obojętna dla księdza być nie powinna. Wszak miłość bliźniego obowiązuje go bardziej niż innych, więc i los społeczeństwa, los milionów obchodzić go musi. Nie dość czynić dobrze pojedynczym jednostkom, jeśli można — trzeba dobrze i tym milionom uczynić. Jeśli kto, to wszak „ksiądz cierpieć i czuć ma za miliony”.

Polityka obojętna być dla niego nie może, tembardziej, że netylko jednostce potrzebny Bóg. On potrzebuje i społeczeństwu — jako społeczeństwu; — potrzebny w urządzeniach społecznych. Książka sam przejęty Bogiem i duchem Bożym, ducha Bożego tenną potrafi we wszystko. Bóg „omniam restaurare oportet in Christo.” Wszystkie odnowić trzeba w Chrystusie, — wszystko, a więc i społeczeństwo, i urządzenia jego, i prawa, i instytucje.

Taką być powinna zasada.

Ale w praktyce rzecz przedstawia się trudniej, zwłaszcza może u nas. My, księża, nieprzygotowani jesteśmy. Uczono nas wszystkich, — ale o rzeczach, co nas otaczają, co interesują naród cały, od których rozwój i przyszłość społeczeństwa zależy, o których mówią dziś wszyscy, co najważniejszem są zagadnieniom dzisiejszego świata, nie mówiono nam nigdy.

Z ajranami, pelagianami, czy semipelagianami, nestorjanami i t. d. walczylibyśmy umieli może, bo nas wdrażano do tego; ale ojęntować się w sytuacji, zdać sobie sprawę z kwestii społecznej, z warunków politycznych narodu — to chyba bardzo mało i bardzo rzadko potrafimy.

A księdzu w rzeczach takich, od których zależy wiele, lekkomyślnie postępować niewolno. Jeśli ktoś jeszcze może stawiać błędne kroki, to nie ksiądz. Zbyt wiele ma on powagi u ludu, i odpowiedzialność nosi netylko za siebie, ale i za Kościół, którego jest przedstawicielem. Głupstwo, popełnione przez każdą inną jednostkę, na nią spada; ale głupstwo, popełnione przez księdza, zwłaszcza w sprawach ogólnych, spada na Kościół.

— Patrzcie — powiedzą — jak z Kościołem idę marny, kiedy księża takie a takie zajęli stanowisko, kiedy tak a tak postąpili w tych a tych sprawach?

Wystąpienia publiczne księży, dotyczące spraw ogólnych, powinny być owocem dobrego przygotowania, dobrego namysłu, zrozumienia dobrego sytuacji w duchu Bożym, w duchu Chrystusowych ideałów.

Więc ostrożność nam, księdom, potrzeba mieć wielką i przygotowanie dokładne. Wystąpienie partyzanckie na swoją rękę jest niebezpieczne. Należałoby stanowisko swoje i poglądy wyświadczać na czystych zebraniach księży.

Z tego względu wiele księży, na których by nie zgadzano zagałnienia polityczne i społeczne, netylko nie są chyba naganne, ale konieczne. Inaczej nie będziemy mogli dojść do wyrobienia zapatrywan naszych, jeśli nie będą dopuszczone dyskusje, oświetlenie sprawy z różnych stron, co tylko na zebraniach jest możliwe.

Abysmy z pożytkiem w sprawach publicznych głos zabierać mogli — trzeba nam lepszego niż dziś przygotowania się, uwzględnienia na przyszłość tych zagadnień w seminarjach, i czystszych sposobności do wzajemnego porozumienia się kapłanów między sobą. Inaczej działalność nasza będzie lekkożylną, nieogładną, bezładną; co jeden zrobi, to drugi zepsuje. Społeczeństwo na tem nie skorzysta, a powaga Kościoła straci napewno.

Bez tego — lepiej nam „zakrystyi” siedzieć, niż niewłaściwie i nieogładnie działać w społeczeństwie.

— We wtorek miał audyencję u Ojca sw. J. E. biskup kujawsko-kaliski, ks. Zdzitowiecki.

Na ostatnim konsystorzu w Rzymie biskupem-sufraganem diecezji łucko-żytomierskiej mianowany został ks. prałat Antoni Karaś, rektor seminarjum żmudzkiego.

Na metropolita-archybiskupa mohylewskiego w Petersburgu przedstawiony został prałat dworu pańskiego, ks. Witold Cieczott, dziekan petersburski.

Według pogłosek, czynione są starania o utworzenie sufraganii archidiecezji warszawskiej w Łodzi, przyczem do godności kolegiaty ma być wyniesiony nowowznoszony tam kościół św. Stanisława Kostki.

Interesująca nas ze względu na sąsiedztwo z archidiecezją wrocławską audyencja kardynała Koppa, trwała u Papieża pół godziny.

W sferach robotniczych Częstochowy zainteresowanie wyborami jest znaczne. Widać to z ożywionych rozmów, jakie prowadzą po fabrykach. Oczywiście nie brak takich, którzy są przeciwni udziałowi w akcji wyborczej, ale agitacja ta nie posiada takiego wielkiego posuchu, jak było pierw. Robotnicy pragną mieć wpływ na wybór przedstawicieli kraju w drugiej Dumie państwowej.

Mają też swoich kandydatów, tymczasem wymieniali bezpartyjnych, mianowicie pp. Walentego Ujańskiego i Stanisława Murawskiego, których pragnęliby powołać na wyborców w Częstochowy.

Wogóle wśród znacznej liczby prawyborców ujawnia się tendencja powoływania na wyborców osób bezpartyjnych, wszelako z tych z działalności obywatelskiej i god-polaków.

Dotychczas jako bezpartyjni wymieniają się:

Pp.: Józef Marczewski,
Stanisław Murawski,
Józef Pietrasiewicz,
Walenty Ujański.

Dziennik „Siegod” has dom, że zebrania przedwyborcze w Łodzi ad ministrac-ne będą udzielały pozycji od słowy grądnia, kiedy mniej w i et wad ną będzie liczba osób, którym przysług prawo bezpartyjnego udziału w wyborach. W zebraniach przedwyborczych będą mogły uczestniczyć tylko te osoby, i yw... policja będzie robiła kontrolę, na zasad... wyborczych, aby niemożliwie udział os. dom postronnym.

NOWINY.

Częstochowa.

Odczyt. Przypominamy, że dziś wieczorem w lokau „Lutni” dr S. Nowak wygłosi pierwszy odczyt z dziedziny embriologii.

Z kół robotniczych. Na miesiecznych zebraniach członków kółka rolniczego w Janowie urządził będą pogadanki popularne. Pierwsze takie pogadanki odbędzie się na posiedzeniu w sali obronki „Dóbr Potok Złoty” d. 3 grudnia, a typowiedzą je pp. B. Dzierżbiński, B. Heiman i W. Krzeszkowski.

Strajk węgla. We wtorek zaprzestali pracy robotnicy i woźnice, pracujący w składach węgla i przy rozwożeniu tegoż.

Postawili następujące zadania: podwyższenia płacy o 25 pr. 11-godzinny dzień roboczy (od 6 rano do 6 wiecz., z godziną przerwy na obiad); odpłatnowe godziny planu, po 10 k. za godzinę; płaca za nocną pracę po 1 r. za noc; w razie wyjazdu w dalszą drogę — strawne 40 k. dziennie; przyjmowanie i wydanie furmanów tylko za wiedzą delegatów, w razie choroby lub wypadku połowę zarobku tygodniowo po 1 karcie węgla.

Składnicy na powyższe warunki nie chcą się zgodzić.

Tyfus brzuszny. W Rakowie pod Częstochową wiele osób zapadło na tyfus brzuszny, który zabrał już kilka osób, a wczoraj zmarła na tę niebezpieczną chorobę s. p. Rembowski, urzędnik hut. Obcych w danej chwili znać dają się 12 osób. Wobec tego, należy zachować wszelką ostrożność, aby nie ulec chorobie.

Na ześłanie. Rozporządzeniem generał-gubernatora skazani zostali do gub. olonleki za organizowanie napadów i bandytyzm, wstępujący mieszkani tutejsi: Mackiewicz, Grabek, Szawedowski, Wójcik, Nawrot, Mazsowski i Mazniewski.

Ujęci. Wczoraj na ul. Nowej policja ujęła tejsza ujęła dawno poszukiwanych: Adama P. tułę, zwanego Oberkiem i Ludwika Brzezińskiego, na których ciążył zarzut, że brali udział we wszystkich napadach w naszym mieście okolicy.

Napad. Onegdaj o g. 7-ej wieczorem w sklepu spożywczego p. Woźnicy przy ul. Hun-

Bazar Krajowy w Krakowie,
Główny Rynek nr. 20

Poleca na sezon jesienny i zimowy:

po cenach fabrycznych stały (wyroby galicyjskie). Wyroby koszykarskie, oraz wszelka galanteria jako rzeźby zakopiańskie, paski damskie, fartuski, zabaw-jaworowskie, majoliki, szcztolki i wiele innych przedmi-tów odpowiednich na podarunki i na niedrogi,

bertowskiej (dom Rudnego), wtargnęło kilku drabów, którzy grożąc rewolwerami, zabrali wszystkie pieniądze, znajdujące się w kasie. Nadtó odebrali p. W. zegarek, a „na ostatek” pobili go i uciekli.

Dziwne zarty. Onegdaj około godz. 10-ej wieczorem, ul. Teatrlna szła pewna para. Ona, śnać po „szampierze”, bo takie mieli miły i fantazje. Naraz „on” w chwili, gdy nadzszedł z przeciwną stroną mieszkaniem tutejszy, p. B., nagłym ruchem przyłożył mu rewolwer do piersi, krzyknąłszy jednocześnie: ruki w wierzch! Pan B. osłupiał a jednocześnie pościł duszę Bogu. W chwilę jednak potem „wesoły” on cofnął rewolwer i wyraził przeproszenie, z którego wynikało, że przestraszył pana B. dla zabawy. Dobrze, że nie trafił na człowieka z wadą serca, gdyż taki żart mógłby zakończyć się śmiercią, albo na kogoś, kto również nosi rewolwer i posiada wielką przytomność umysłu, gdyż i w tym wypadku nie o byłoby się bez dramatu. Odszedłszy p. B. usłyszał, jak „wesoły” pasażer dał upust swemu humorowi i wysturzelili w przestrzeń kilkakrotnie. Miła zabawa, ani słowa!

Sesnowiec.

Odczyt. W lokalu Macierzy Szkolnej przy ulicy Czystej № 9, w domu pana Fischla, w dniu 2-im grudnia r. b. wygłoszony będzie odczyt przez p. Jędrzeja Czuchrę o „roku 1830—1831”, oraz w dniu 8-go grudnia odbędzie się pokaz wzorowej lekcji dla dorosłych analfabetycznych p. Pruszyńskiego (Promyka).

Nie, orządki na kolejach. Pociąg nr. 55, należący do rozkładu, powinien przychodzić na stację Sos. wice o godz. 11 m. 19, tymczasem p. Wyw. niekiedy dopiero o g. 3, a bardzo często do 4-ej.

Wzrost na stacji Nowy Będzin zawiadawca zatrzymał pociąg nr. 55 i pasażerowie pociągu, którzy byli patrzeć, jak przed nosami pociągu im pociąg: № 9 i miejscowy. Czyż pasażerowie pociągu № 55 pozabawili się praw kłedy w taki, wprost niedowytłomaczony sposób, jakże kłedy?

Wrzecz wstępnego p. zawiadowca stacji N. Będzin nie zawiadomił pasażerów, że pociąg № 55 opóźnia się, owe stacji z 2-godzinem opóźnieniem.

Względnie pociąg № 5 sprawia wrażenie, jakby koleji był on potrzebny tyle, co psu pięta noga, ale skoro tak jest, to dlaczego wprowadzony został do rozkładu, dlaczego sprzedają na niego bilety po cenie zwykłej?

Jest to w wysokim stopniu nadużycie!
Zabójstwo. Wczoraj po południu w Sielcu jacyś ludzie zabili rolnika, którego nazwisko, gdy to piszemy, nie zostało jeszcze sprawdzone.

Rabunek. Nocy wczorajszej do mydlarni p. Neugebauer w Gzibowie wtargnęło dziesięciu uzbrojonych bandytów i zrabowało 70 rb., poczem zbiegli.

Napad. Onegdaj około godz. 3 po poł., w pobliżu fabryki Dietta spadnięty został Michał Sztenger, którego napastnicy zrewidowali i zabrali 1 rb. 25 k.

Piotrków.

Budżet miasta Rząd gubernialny piotrkowski zatwierdził budżet miasta Piotrkowa na rok 1907, obejmujący sumę 83331 rb. 79 k. w przychodzie i rozchodzie. Z sumy tej rozchodu między innem przeznaczono na dodatki do kredytu państwowemu na utrzymanie straży ziemskiej 8472 rb. 75 k. na pensję urzędnika magistratu 15260 rb., na szkoły 7608 rb., a wydział paszportowy przy kancelarii gubernatora nowoustanowiony wydatek 1133 rb. 1 k., na koszt wyborów do Dumy państwowej 800 rb. i na oświetlenie miasta 9784 rb. 42. Należy nadmienić, że magistrat zgadzając się na zaprowadzenie oświetlenia gazowego, miejsce postawił warunek, by oświetlenie miało gazem nie kosztować więcej niż oświetlenie naftowe. Tymczasem naftowe kosztowało za ledwie jedną dziesiątą część tego co obecnie placę miasto za gaz.

Według budżetowego rachobę przewyższa dochód 2456 rb. 63 k. dla pokrycia których prznaczone zaległości podatkowe z lat ubiegłych.

Strzelanina w Łodzi.

D. 28 listopada.

Dzień 1-ej po poł., w kawiarni przy ul. Konstantyńskie do agenta policji tajnej, Gorodowskiego, nieznani ludzie dali kilka strzałów z rewolweru, kule jednak chybiły. Gorodowski, wyjął rewolwer, dał kilka strzałów w kierunku strzelających — bezskutecznie, natomiast z kul raniła śmiertelnie 18-letniego handlarza, nazwiskiem Epstejna.

W tym czasie przechodzących ulicą Solną dwóch agentów policji tajnej otoczył tłum lu-

dzi, z których kilku dało kilkanaście strzałów. Ugodzony trzema kulami agent Laforyk, padł ciężko raniony. Wówczas nieznajomi poczęli uciekać, drugi zaś agent, wsadziwszy rannego do dorożki, odwiózł go do 11-go cyrkułu, przy czym przez całą drogę, jadąc ul. Średnią, Nowym Ryńkiem i Kostantynowską, strzelał z rewolweru. Strzelanina ta wywołała taki popłoch że ulice, przez które przejeżdżał, opustoszały prawie zupełnie.

O godz. 8-ej wieczorem strzelanina znów się ponowiła: tym razem strzelano z rewolwerów i karabinów jednocześnie na rogach następujących ulic: Piotrkowskiej i Zawadzkiej, Piotrkowskiej i Cegielskiej oraz Zawadzkiej i Zachodniej.

Jak się następnie okazało, powodem strzelaw na rogach ul. Zawadzkiej i Piotrkowskiej był fakt następujący.

Ul. Piotrkowską przejeżdżał w tramwaju policjant Kopicz w towarzystwie dwóch żołnierzy, i przewoził z cyrkułu 11-go do 1-go jakieś ważne dokumenty śledcze. Gdy tramwaj zbliżył się do ulicy Zawadzkiej, do Kopicza dało kilka strzałów rewolwerowych, które jednak chybiły. W odpowiedzi na strzały rewolwerowe żołnierze odpowiedzieli salwami i jedną z kul śmiertelnie ranił przechodzącego podówczas ulicą nieznanego z nazwiska 45-letniego mężczyznę, dostającego ubranego.

Cieężko rannego w czło odwiózł Pogotowie w stanie nieprzytomnym do szpitala.

Powodem strzałów rewolwerowych na pozostałych ulicach miała być podobno chęć odwrócenia uwagi policji od zamachu na policjanta Kopicza.

Pogrzeb Arcybiskupa.

Poznań, 28 listopada.

Spieszę Wam donieść szczegóły eksportacji zwłok s. p. arcybiskupa.

Jak już telegrafowałem, zjazd był liczny, uczestnictwo olbrzymie.

Dzień około g. 4 po poł. obie kapituły, z Poznania i Gniezna, wraz z duchowieństwem w liczbie przeszło 500 podążyły procesjonalnie z katedry do pałacu arcybiskupiego.

Tu na wielkiej sali odpiewano nieszpory żałobne. W tym czasie pomiędzy pałacem a katedrą i w głównej nawie tej ostatniej aż do katafalku utworzyły cechy i bractwa szpaler. Luna od świateł biła, a nad głowami powiewał las chorągwi.

Uderzył minierowym tonem dzwony prastarej katedry poznajskiej, a z niemi potoczyły się dzwony wszystkich kościołów stolicy Wielkopolskiej.

Kondukt żałobny ukazał się w bramie pałacu.

Wiół go biskup Likowski przy asyście biskupa chełmińskiego Rosentretera i arcybiskupa łwowskiego Teodorowicza, przybyłego inognito.

Za trumną ze zwłokami s. p. arcybiskupa Stablewskiego postępowali krewni zmarłego.

Po złożeniu trumny na katafalku w katedrze duchowieństwo zajęło miejsca po obu jego stronach, rodzina przed katafalkiem, a w łóżach od stron zakrytych zajęli miejsca przedstawiciele władz i obywatelstwa.

Na mównicę wstąpił ks. kanonik Michałski i w słowach podniosłych stręścił działalność s. p. Stablewskiego, sławiąc jego przywiązanie do narodu.

Następnie duchowieństwo odpiewało pieśnią.

Jutro pogrzeb.

Poznań, 29. Tel. w. Czeremonja pogrzebowa rozpoczęła się o godz. 10-ej, po oficjalnym defuncie, odprowadzono uroczystą Mszę św., zwłoki pożegnane zostały z ambony, poczem złożono je w kapłan Najśw. Serca Pana Jezusa. Udział uczestników olbrzymi.

Telegramy.

Petersburg, 29 TAP. Odbędzie się wkrótce wspólne posiedzenie petersburskiego i moskiewskiego centralnych komitetów partii odrodzenia pokojowego, w celu przyjęcia przez oba komitety wspólnej taktyki.

Jekaterynowosław, 29 TAP. Z odbitych przez tłum czterech przestępców, jednego zatrzymano. Wszyscy czterej skazani zostali na karę śmierci i prowadzeni byli celem odczytania im wyroku w ostatecznej formie.

Woreń, 29 TAP. W sali klubu szlacheckiego odbyło się liczne zgromadzenie członków związku 17-go października, pod przewodnictwem Guczkowa i Pietrowa.

Nowe prawo dla rzemieślników.

Petersburg, 29 TAP. W „Praw. wiest.” ogłoszone Najwyższe zatwierdzone przepisy. Rady ministrów o zabezpieczeniu normalnego wypoczynku pracującym w zakładach rzemieślniczych.

Nowe prawo nabierze mocy po upływie sześciu dni od terminu ogłoszenia go.

Art. 1. Praca w zakładach rzemieślniczych nie może trwać dłużej, jak 11 godzin na dobę, przy czym w ciągu tego czasu pracownikom pozostawia się przerwę na posiłek ogólnego trwania najmniej przez 2 godziny na dzień.

Art. 2. Praca w zakładach rzemieślniczych przy sezonowej produkcji, jak również wobec miejscowych warunków życia, może być przedłużona o dwie godziny na dobę, wszelako nie więcej, jak w ciągu 60 dni rocznie. Zarówno liczba jak i spis tych dni — ustanawia się drogą postanowienia obowiązujących, wydawanych przez ogólne lub gubernialne instytucje ziemskie, albo przez urzędy te instytucje zastępujące tam, gdzie ich niema, lub przez gubernatorów i naczelników okręgów.

Art. 3. Ponad czas oznaczony w art. 5 pracownicy mogą być zatrudniani pracą, ale tylko w razie wypadków niesześciu, zagrażających towarom lub lokalowi zakładu, tudzież gdy robota przedstawia bezwarunkową konieczność dla uniknięcia zepsucia materiałów.

Art. 4. Pracownicy rzemieślniczy niemający lat 17 wieku, niezależnie od przerwy na posiłek, ustanowionej w art. 1, uwalniają się codziennie w dni powszednie na 3 godziny, celem pójścia do szkoły, przy czym czas po temu oznacza postanowienie obowiązujące, sporządzone na zasadzie art. 5. Pryncypalnie wspomnianych nieletnich pracowników rzemieślniczych mają prawo dopiłnować, aby owi nieletni uczęszczali do szkół, wyznaczonych w tym celu. (dok. nastąpi.)

Stracenie.

Odesa, 29 TAP. Z wyroku okręgowego sądu wojskowego powieszono anarzystów: Metz, Brunsteina i Szereszewską, którzy rzucili na jesieni r. z. bombę do kawiarni.

Z sądów.

Petersburg, 29 TAP. Główny sąd wojskowy, rozpatrzywszy skargę kasacyjną szeregowców pułku Preobrażenkiego na wyrok sądu wojskowego w siole Miedwed, z oskarżenia o jawne powstanie, zdecydował, aby skargę uwzględnić i sprawę odnośnie do pięciu kasatorów, zasądzonych na katę, oddać pod nową rozpoznanie.

Moskwa, 29 TAP. W sprawie o zbrojne powstanie, na pytanie przydującego, czy przynajmniej do winy, wszyscy oskarżeni odpowiedzieli przecząco. Rozpoczęło badanie świadków ze strony oskarżenia. Zbadano 3 świadków policyjnych z ogólnej liczby 300.

Sądy polowe.

Tyflis, 29 TAP. Wojenny sąd polowy skazał Sicharulidze na karę śmierci za zabójstwo inżyniera Berndta, prócz tego skazał na dwa lata resztancich niejakię Gwanidze, za zbrojny opór władzy.

Skład broni i bomb.

Brjansk, 29 TAP. Komisarz lęktaję pod czas rewizji w pewnym domu wykrył skład broni, bomb, dynamitu, pikresyliny i naboju. Aresztowano robotnika z miejscowego arsenału, Iwanowa.

Aresztowania.

Petersburg, 29 TAP. Z Jarosławia donoszą: Wczoraj na placie kolejowym aresztowano jednego ze zbitych więźniów. Wczoraj na stacji Boldino zatrzymano pięciu. Od zbitych odebrano dwa rewolwery.

Eksplzja fabryki.

Dortmund 28 TAP. Wieczorem wyleciała w powietrze fabryka Borystowska; w pobliżu Vittena zaszły dwie straszne eksplozje, których rezultatem było zniszczenie na bardzo dużej przestrzeni. Zabitych obliczają blisko na 300 ludzi. Ludność w panice ucieka z obręgu katastrofy.

ś. + p.

Antoni Jan REMBOWSKI

Opatrzony św. Sakramentami, po krótkiej i ciężkiej chorobie zakończył życie d. 29 listopada, przeżywszy lat 33.

Straszną żonę i bracia zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych na eksportację zwłok z mieszkania w Iławie do miejscowego kościoła w piątek w dniu 30 b. m. o godzinie 7 wieczór, a dla następnego po żałobnym nabożeństwie o g. 10 rano na pogrzeb na cmentarz parafialny.

Podburzanie Rusinów przeciw Polakom.

Jak wiadomo, panuje na G. Śląsku od dawna zapotrzebowanie skorych a zdalnych rąk do pracy, potęgowane jeszcze przez wychodźstwo tutejszych wykwalifikowanych robotników na obczyznę. Powstałe luki zapewniają fabrykanci czem mogą, to też placą agentom dostarczającym im białych niewolników wysokie prowizje. Jednym z owych agentów jest paroch Hanicki, który w Nowym Bieruniu załatwia agenturą robotniczą i na własnych rodakach, Rusinach, jako kapłan ich i agent zarabia wiele pieniędzy.

Świeżo ukazała się broszura rusińska wydana przez „Narodny komitet” za przyczynieniem się parocha Hanickiego, broszura podburzająca Rusinów przeciw Polakom. Tytuł owej broszury niewinny, treść zaś wysoce podburzająca szachrajską. Rozmowy rusko-niemieckie ze słownictwem dla ruskich robotników w Niemczech brzmi niewinny ów tytuł a na wstępie broszury znajduje się następujący „katechizm policzny”:

„I. Dziesięcioro przykazań ruskiego robotnika: Ja jestem „Narodny komitet”, którym wyprowadził ciebie z pod lackiego kija, z domu głodu i niewoli.

1). Nie będziesz znał starszego przewodnika nad sobą, jak „Narodny komitet, we Lwowie”. 2). Nie będziesz wierzył żadnemu wrogowi, polskiemu rządowi i biurom „chruiom” (Polakom), którzy ciebie oszukują i obdzierają i łącznie działają na szkodę twoją, jakoteż całego narodu ruskiego. W każdej też sprawie twojej odnoś się z całym zaufaniem do „Narodnej kancelarii” w Lwowie Rynek 10.

3). Pamiętaj, że prawa i przykazania „Narodnego komitetu” powinny tobie być świętymi.

4). Szanuj, słuchaj i wykonuj nakazy

„Narodnego komitetu”, a będziesz długo żył (!) i będzie ci się dobrze powodziło na ruskiej ziemi.

5). Nie bądź „chruiem” (tj. nie pomagaj Polakom), bo tam zabijesz siebie i ród twój na czei i majątku.

6). Nie paskudz się z Lachami ani w wierze, ani w mowie, mów wszędzie po rusku, ucz się po niemiecku (!!) i pranuieruj „Swobodę”.

10). Nie pożądaj skiby twojego brata, ale na oku miej dworskie lany i lasy (!), idź do Prus na robotę (!!) i za oszczędzone pieniądze kupuj pańskie lany na pożytek sobie i twoim dzieciom i na sławę Rusi Ukrainy.

II. Pomiedzy przykazaniami kościelnymi paroch Hanicki taką nauką umieścił:

Wychodząc do Prus na robotę, wypowiadaj się, unikaj polskich kościołów (przed dwoma tygodniami odprawił w kościele polsko-katolickim w Katowicach paroch Hanicki sam nabożeństwo dla Rusinów i księżę, unikaj tych jak zarazy, bo kościoły to wilcze jamy, a księża polscy to wilki w owczej skórce, które czyhają na twoją zgubę narodu ruskiego. Oni ciebie ciągną do odnowienia pańszczyzny i odbudowania Polki.

III. Siedm grzechów głównych:

1). Zapomnieć, że jesteś Rusinom. 2). Łaskomic się na korzyść z popierania Lachów. 3). Wchodzić w stosunki z Lachami. 4). Obojętnym być na to, że Lachy siedzą na ziemi ruskiej i łuczają się potem narodu ruskiego. 5). Pijaństwo. 6). Spółka z Lachami w jakiegokolwiek sprawie. 7. Służać Lachom i Żydom, robić na dworskich łanach i nie iść do Prus na robotę (!).

IV. „Grzechy wolające o pomstę do Boga:

1). Spółka z Lachami. 2). Zostać zdrajcą na usługach Lachów. 3). Nie pomścić krzywd, zadanych Rusinom przez Lachów. 4). Nie wykupować dworskiej ziemi, porzucić ojczyznę i iść w cudze kraje.

Taki marny „katechizm” wydał paroch Hanicki. Zapowiada on w nim, że kto słucha i szanuje rozkazy „Narodowego komitetu”, ten będzie długo żył i dobrze mu się będzie powodziło. Komitet ten każe Rusinom iść do Prus na pracę. Idą też, tłumnie deszcz, i pracują w hutach i kopalniach na G. Śląsku. Nie znając ałoli mowy niemieckiej nie rozumieją, ustaw i biegu pracy, czemu częściej i liczniej ulegają kalectwom. W urzędowym sprawozdaniu inspektorów proceduralnych znajduje się potwierdzenie tego zdania. Zdarza się, że okaleczali robotnik zagraniczny z radością, zadawała się kilkusetmarkowym jednorazowym odszkodowaniem kalectwa, tyle pieniędzy od razu nógy bowiem nie posiadał, a koniec końców siada nędzą oczekując w szeregu działów po odpustach i wyciąga dzień po wsparcie. Taki los spotkał wielu Rusinów, którzy słuchali parocha Hanickiego, pracowali kapitalistom niemieckim a koniec końców żebrał u Polaków.

Co robotnicy Polacy wobec Rusinów czynić winni? To nie są wrogi nasi, wyjawy parocha Hanickiego, to są bliźy bracia nasi, w rodzinie narodów słowiańskich. Nie złorzeczyć im przeto, lecz przytulić do siebie, przysiągając do naszej duszy polskiej, przekonywać, że Polacy i Rusini zgodnie żyć powinni.

Paroch Hanicki zalicza w swoim „katechizmie” do szeregu „siedmiu grzechów głównych” — nie chodzenie na robotę do Prus! Jako agent dostarczając kapitalistom robotników tłumozek ten zarabia sporo grosza, a jako wróg Polaków cieszy się poparciem władz pruskich i hakatystów. To wystarczy dla napiętnowania „katechizmu” człowieka, który łupi do tyłu swoich rodaków, że w ostatnim czasie sprzymierzywszy Rusinów z dwu odmiennymi obławami „Vorwärts” (socjaliści) i „Kon. Volkszt.” (centrowcy) protestował przeciw działalności „Narodnego komitetu” na nęjąc ją pospolitnie szachrajstwem.

Kawaler Skreć-kark.

Powieść.
(Z francuskiego).

Dalszy ciąg: patrz № 267.

Jaki skakać po cztery stopnie i znalazł się na korytarzu jak raz w tejże chwili, gdy drzwi od łoża zamykały się po za tymi, których go. Nie przywykły jednak dawac za wygrane, czempredzej podał na galerię, a ponieważ była jeszcze prawie pusta, mógł sobie wybrać miejsce według woli. Podziwiał się silnie nieznanemu umieszcili się w pierwszym rzędzie, na wprost łoża, dokąd wszedł i czekał cierpliwie na rozsuniecie się krzeseł, w jakie wówczas każda łoża opatrzoną była z przodu od sceny.

Sala napelniała się szybko, a niespełna w kwadrans później mieszcila już w sobie tłum najrozmaodniejszy. Na parterze panowały mundry aksamitne i czapeczki czerwone studentów. Na galerjach tłoczyli się spokojni mieszczanie, pilnowani przez młodzież z kosiemi bródkami i w spiczastych kapeluszach, gotową zaraz na miejscu rozprawić się z nimi, gdyby sobie pozwili, jako zwolennicy klasycyzmu, wygwizdać nową sztukę.

Kawaler bardzo mało interesował uroz-

macony widok sali, on zwracał się często do łoża, która go bardziej obchodziła niżli cały teatr. Lecz krutki wciąż jeszcze był zasunięty i co najwyżej mógł przez nie zobaczyć migoczący się blask oczu damy i cień szeroki jej barczystego kawalera.

Tymczasem wśród tłum, zwartego na miejscach niższych podnosił się zgiełk pomieszczenia, dość podobny do łoskotu podczas przypływu morza. Opóźniało się podniesienie kurtyny, to też niecierpliwi zaczęli już w takt tupać nogami i śpiewać piosenki jak najrozmaitsze i jak najpatryotyczniejsze. Wreszcie gdy wyczerpano cały repertuar od „Marsyljanki” aż do „Warszawianki”, burzliwy parter uczuł potrzebę zając się czem innem i począł zarzekać się z arystokratycznie publiczności pierwszego piętra. Łoża, uporczywie zamknięta, stała się wkrótce przedmiotem uwagi studentów i okrzyki: „Precz z kratami!” rozległy się z przeraźliwą gwałtownością.

Jegomość, którego kontroler tytułował kawalerem, nie mógł bez uczucia gniewu, słuchać tej ubliżającej wrzawy, i spoglądał już na dół oburzoną wzrokiem, gdy okrzyk zadowolenia pośród tłumy wybuchnął. Obrócił się i ujrzał, że krutki zostali wreszcie rozsunięci, i czuł się jakby olśnionym. Niebada oparta na krawędzi łoża, nieznajoma pani wydała mu się jawnie niebiańskim. Tak była piękna, że rozczuchwani widowie ucieszyli się natychmiast. Nie krzyczano już, albowiem podziwiano.

Marzycielski widząc z galerji osiupiał wobec tej twarzy, tchającej młodością i urodą. Nigdy jeszcze nie widział oczu tak błyszczących, czoła tak regularnego i ust tak czerwonych. Włosy, jak heban czarne i białe matowa cery, znamionowały pochodzenie południowe, lecz całość rysów miała, wdzięk niezrównany i łagodność, jakiego brak często kobietom, zrodzonym w krainach niecznych.

Ołbrzym, który ją przyprowadził, zaledwie było widać, stał bowiem w głębi łoża sztywny, nieruchomy i milczący jak dozorca więzienia na służbie. Darcie mu się przypatrywał wielbiciel czarująco towarzyszyłi jego, zdając zaledwie rozróżnić jeden rys charakterystyczny tej ponurej postaci podwojny rząd zębów białych, pokazujących się od czasu do czasu pośród brody czarnej gęstej.

Alle obok młodej kobiety pokazywała się główka młodej dziewczynki, również drugie cudo. Podobieństwo między temi było uderzające: tylko dziecko ciemniejsze miało włoski i wyraz twarzy poważniejszy. Duże jej oczy rozglądały się po sali zdziwionale spokojnie. Można było rzec, istny aniel, po na pierwszy wchodzący na ziemię.

Wkrótce całą na siebie skupiła uwagę Franciszka Cambrenera, a zne szczególnie lubił dzieci, gdyż powieki opuścił na nie i ukradkiem łzę otarł, która mu spłoczyła na ogorzały policzek.

(D. c. n.)

Bez uprzedzenia i obawy

używajcie aromatyczne mydło „PERFEKT”, raz bowiem spróbowałyście go — już nigdy do innego nie wróciście!

„Perfekt” nie tylko ułatwia pranie, daje oszczędność, nie niszczy bielizny, lecz służy do mycia wszelkich naczyń metalowych, drewnianych, szklanych itd.

Platery i srebra myje natychmiastowo, zastępując wszelkie drogie pomadki i proszki.

„Perfekt” miękcząc idealnie wodę, jest niczem nie zastąpiony do kąpieli, biorąc 2 do 3 łyżek na wannę.

Kosz ten wynosi 4 kop.

„Perfekt” jest to nabyć we wszystkich sklepach po cenie 18 kop. za paczkę, zaś w woreczkach 10-cio funtowych po kop. 15 za funt.

Wystrzegać się podrabianego „Perfektu”, na każdej paczce oryginalnego — jest stempeł i firma

L. W. SZWEDE

Warszawa, Senatorska 30; telefonu 1722.

Perfekt niezbędny w każdym gospodarstwie

Perfekt niezbędny w każdym gospodarstwie

Dynamo Maszyna

6 Volt. 30 Amp. do galwanizacji do nabycia.

Wiadomość w redakcji „Dziennika Częstochowskiego”. — 3-2

Uczeń klasy VI-iej

gimnazjum polskiego poszukuje korepetycji. Teatralna 46. m. 2.

Różne place

do sprzedania po umiarkowanych cenach

w ulicy Humbertowskiej i Stradomskiej. Wiadomość u Z. Wierzbickiego II-ga Aleja № 30.

1903-30-1.

Antyk z XVI wieku, 4 Ewangelje

z dziejami Apostołskimi, wydane w Nieświeżu, drukiem gotyckim do nabycia: ul. Teatralna № 13, cukiernia w Częstochowie. — 3-2

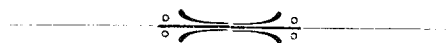
Mieszkanie: 4 duże widne pokoje, balkon, wanna, wygodna, dobry rozkład, 2-e piętro, zaraz do wynajęcia. Wiadomości Buhle, Cerkiewna № 9. — 1

Przyjanie na stancję wuch chłopców z niższych klaszkoł polskich. Aleja II № 23, Wisłana. 1905-3-3

Zaraz do wynajęcia 6 pokoi, przedpokój, kuchnia, z dużym ogrodem. Wiadomość: Księgarnia Nowickiego.

3 wozy do sprzedania Wiadomość: ul. Warszawskiej 54, Kapalski. — 1

УСТАВЪ
ЧЕИСТОХОВСКАГО ОБЩЕСТВА
ВЗАИМНАГО КРЕДИТА
для Промышленности и Торговли.

USTAWA
CZĘSTOCHOWSKIEGO TOWARZYSTWA
WZAJEMNEGO KREDYTU
dla Przemysłu i Handlu.

CZĘSTOCHOWA
Drukiem. F. D. Wilkoszewskiego.

1906.

190
Разрешено печатать при условии
предварительнаго представления
корректуръ для проверки.

~~УСТАВЪ~~

Ченстоховскаго Общества Взаимнаго Кредита
для промышленности и торговли.

I. Учреждение Общества и образование его капитала.

§ 1. Ченстоховское Общество взаимнаго кредита для промышленности и торговли учреждается въ гор. Ченстоховѣ, Потоцкой губернии, съ цѣлью доставлять, на основаніи сего устава, состоящимъ его членами лицамъ, того и другого пола и всякаго званія, преимущественно же занимающимся торговлею, промышленностью и сельскимъ хозяйствомъ, необходимыя для ихъ оборотовъ капиталы.

Примѣчаніе. Лица, состоящія членами сего Общества, не могутъ быть въ то же время членами другаго Общества взаимнаго кредита. Равнымъ образомъ само Общество не можетъ состоять членомъ въ другихъ обществахъ взаимнаго кредита.

§ 2. Члены Общества, пользуясь въ немъ кредитомъ, соразмѣрно степени благонадежности или суммъ представленнаго каждымъ обезпеченія, имѣютъ участіе, вмѣстѣ съ тѣмъ, въ доходахъ происходящихъ отъ операцій Общества прибыляхъ и отвѣщаютъ за его убытки, соразмѣрно суммѣ открытаго каждымъ члену кредита.

§ 3. Каждый членъ, при вступленіи своемъ въ Общество, обязанъ внести въ кассу Общества наличными деньгами десять процентовъ съ суммы допущеннаго ему кредита и представить по установленной формѣ, обязательство въ томъ, что

USTAWA

Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu dla przemysłu i handlu.

I. Założenie Towarzystwa i utworzenie kapitału tegoż.

§ 1. Częstochowskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu dla przemysłu i handlu założonem zostaje w mieście Częstochowie w celu dostarczenia na zasadzie niniejszej ustawy osobom będącym członkami tegoż bez różnicy płci i stanu, przede wszystkim zaś zajmującym się handlem, przemysłem i gospodarstwem rolnem potrzebnych im kapitałów obrotowych.

Uwaga. Osoby, będące członkami niniejszego Towarzystwa, nie mogą być jednocześnie członkami innego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu, jak również samo Towarzystwo nie może być członkiem innych Towarzystw Wzajemnego Kredytu.

§ 2. Członkowie Towarzystwa, korzystając z jego kredytu, stosownie do stopnia odpowiedzialności lub stosownie do sumy przedstawionego przez każdego z nich zabezpieczenia, uczestniczą jednocześnie w zyskach osiąganych z operacyj Towarzystwa, oraz odpowiadają za jego straty do wysokości przyznanego każdemu członkowi kredytu.

§ 3. Każdy członek przystępujący do Towarzystwa, obowiązany jest złożyć do kasy Towarzystwa gotowizną 10% od sumy przyznanego mu kredytu, oraz przedstawić deklarację według przepisanego wzoru, iż przyjmuje na siebie odpowie-

принимаетъ на себя отвѣтственность за операціи Общества размѣръ какъ сихъ десяти, такъ и остальныхъ девяноста процентовъ означенной суммы.

Примѣчаніе. Никто изъ членовъ, свыше суммы открытаго ему кредита и даннаго имъ обязательства, отвѣчаетъ за убытки и долги Общества предъ третьими лицами.

§ 4. Изъ десятипроцентныхъ денегъ, вносимыхъ членами Общества, образуется его оборотный капиталъ. Сумма всѣхъ представленныхъ членами обязательствъ составляетъ капиталъ обезпечивающій операціи Общества.

Примѣчаніе. Для увеличенія оборотнаго капитала Общества, въ случаѣ, еслибы въ томъ встрѣтилась необходимость, собраніе уполномоченныхъ можетъ возвышать размѣръ установленныхъ § 3 взносовъ съ 10% до 20% съ суммы открытыхъ кредитовъ, съ тѣмъ, чтобы прежніе члены доплачивали разницу между сдѣланными ими и вновь установленными взносами. При такомъ увеличеніи процентныхъ взносовъ съ членовъ въ оборотный капиталъ Общества, размѣры открытыхъ имъ кредитовъ и принятой ими на себя (по § 3) отвѣтственности остаются безъ измѣненія.

§ 5. Наименьшій размѣръ допускаемаго отдѣльному лицу кредита опредѣляется въ триста рублей; наибольшій предѣлъ, свыше котораго не долженъ быть открываемъ кредитъ никому изъ членовъ, устанавливается по усмотрѣнію совѣта, сообразно развитію дѣлъ Общества (§ 47), но не долженъ превышать болѣе чѣмъ въ 50 разъ низшій размѣръ кредита.

§ 6. Общество открываетъ свои дѣйствія не прежде какъ по вступленіи въ него не менѣе шестидесяти лицъ и по составленіи изъ 10% членскихъ взносовъ оборотнаго капитала не менѣе пяти тысячъ рублей.

Если въ теченіе шести мѣсяцевъ со времени обнародованія устава Общество не откроетъ своихъ дѣйствій, то оно считается не состоявшимся.

§ 7. Срокъ существованія Общества не опредѣляется, но Общество обязано приступить къ ликвидаціи своихъ дѣлъ, когда число его членовъ будетъ менѣе шестидесяти, или если сумма, принятая во вклады и на текущій счетъ, вмѣстѣ съ про-

Obщества
вности пр
zialność za operacyę Towarzystwa, tak do wysokości owych
miesięciu jako też i pozostałych 90% oznaczonej sumy.

суммы о
ельства,
ь третьим
Uwaga. Żaden członek nie jest odpowiedzialnym za
straty i długi Towarzystwa wobec osób trzecich wyżej po-
nad sumę przyznanego mu kredytu i danego przez sie-
bie zobowiązania.

къ членам
умма всех
капитал
§ 4. Z wkładów 10%, składanych przez członków Towa-
rzystwa, tworzy się kapitał obrotowy tegoż. Suma wszystkich
zobowiązań, przedstawionych przez członków, stanowi kapitał,
gwarantujący operacyę Towarzystwa.

итала Об
сь надоб
нать раз
% с сум
ие член
овь уста
процент
ь Обще
той име
ь изме
Uwaga. Celem powiększenia kapitału obrotowego To-
warzystwa, gdyby zachodziła tego potrzeba, Zebranie Re-
prezentantów może podnieść wysokość wkładów, ustanowio-
nych w § 3 z 10 % do 20% przyznanых kredytów, z tym
warunkiem, ażeby członkowie dawniejsi dopłacili różnicę
między uiszczonymi i na nowo oznaczonymi wkładami.
W razie takiego powiększenia wniosków procentowych od
członków na kapitał obrotowy Towarzystwa, wysokość
przyznanых im kredytów, oraz przyjętej przez nich odpo-
wiedzialności (§ 3) pozostaje bez zmiany.

ому ли
ий пре
кредит
ста, со-
ть пре-
а.
§ 5. Najmniejsza suma przyznanego kredytu oznacza się
na rubli trzysta, najwyższa suma, wyżej której żaden z człon-
ków z kredytu korzystać nie może, oznaczona zostaje według
uznania Rady, stosownie do rozwoju interesów Towarzystwa
(§ 47), lecz nie może być większą od 50 razy wziętego naj-
mniejszego kredytu.

е какъ
по со-
итала
дова-
о оно
§ 6. Towarzystwo rozpoczyna swoją działalność po przy-
stąpieniu do niego co najmniej 60 członków i po utworzeniu
się z 10% wkładów kapitału zakładowego, niemniejszego jak
pięć tysięcy rubli. Jeśli w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogło-
szenia niniejszej Ustawy Towarzystwo nie rozpocznie swoich
operacyj, to takowe uważać się będzie za niedoszłe do skutku.

я, но
ко-
если
про-
§ 7. Towarzystwo niema określonego terminu swojej dzia-
łalności; obowiązane jest jednak przystąpić do likwidacyi swo-
ich interesów, skoro liczba jego członków będzie mniejsza od
60, lub też, jeżeli sumy, przyjęte na lokacyę i rachunek bie-

чими обязательствами Общества, превзойдетъ указанное § 21 отношеніе, и если при этомъ Общество не приметъ ни медленно мѣръ къ возстановленію сего отношенія: приостановленіемъ пріема вкладовъ, погашеніемъ части займовъ, или уменьшеніемъ оборотнаго капитала (примѣч. къ § 4), а также в случаяхъ, указанныхъ въ ст. 76 и послѣдующихъ разд. Уст. Кред. Независимо сего Общество можетъ быть закрыто во всякое время по опредѣленію собранія уполномоченныхъ

Примѣчаніе. О времени открытія дѣйствій Общества равно какъ и о назначеніи ликвидаціи его дѣлъ, правленіе Общества обязано довести Министру Финансовъ.

II. Пріемъ и выbytіе членовъ, права и обязанности ихъ.

§ 8. Лицо, желающее вступить въ члены Общества, подаетъ о семъ въ правленіе прошеніе, обозначая, въ какомъ размѣрѣ желаетъ получить кредитъ въ Обществѣ и на какомъ основаніи, т. е. съ обезпеченіемъ сего кредита и, въ такомъ случаѣ, чѣмъ именно, или же безъ особаго обезпеченія. Прошеніе сіе передается правленіемъ въ пріемный комитетъ (§ 59) и сохраняется въ тайнѣ до принятія просителя въ число членовъ Общества.

§ 9. Пріемъ въ члены Общества допускается: 1) по известной пріемному комитету благонадежности просителя; 2) на основаніи залога Обществу недвижимаго имущества, состоящаго въ гор. Ченстоховѣ и его уѣздѣ; 3) на основаніи заклада государственныхъ процентныхъ бумагъ, акцій или облигацій, пользующихся гарантіею Правительства, а также закладныхъ листовъ и облигацій ипотечныхъ кредитныхъ учреждений, и 4) на основаніи ручательства одного или нѣсколькихъ лицъ, признаваемыхъ пріемнымъ комитетомъ вполне благонадежными.

Пріемный комитетъ, изъявляя согласіе на пріемъ просителя въ члены Общества, допускаетъ ему испрашиваемый кредитъ, или уменьшаетъ размѣръ онаго, смотря по степени благонадежности лица, или по роду и цѣнности представленнаго имъ обезпеченія.

razem z innemi zobowiązaniami Towarzystwa przewyż-
szyć będą stosunek, wskazany w § 21 i jeśli jednocześnie To-
warzystwo nie przedsięwzięmie bezzwłocznie środków dla za-
miany tego stosunku bądź to, zaprzestając przyjmowania
akcyj, bądź, spłacając część zaciągniętych pożyczek, lub też
zwiększając kapitał obrotowy (uwaga do § 4)—jako też w wy-
skazanych przewidzianych w § 76 i następnych rozdziałach 10
statutu Kredytowej. Niezależnie od tego Towarzystwo może
rozwiązane w każdym czasie na mocy postanowienia Ze-
mian Reprezentantów.

Uwaga. O rozpoczęciu czynności Towarzystwa, jako
też i o likwidacyi interesów tegoż, Zarząd Towarzystwa obo-
wiązany jest donieść Ministrowi Finansów.

Przyjmowanie i wystąpienie członków, ich prawa i obowiązki.

§ 8. Osoba życząca sobie przystąpić do Towarzystwa
w charakterze członka, składa w tym celu podanie do Zarzą-
du, w którym wyszczególnia wysokość żadanego od Towarzy-
stwa kredytu i na jakiej zasadzie tenże ma być udzielony, to
jest, czy na złożeniu zabezpieczenia i w takim razie jaki ma
być rodzaj zabezpieczenia, czy też bez zabezpieczenia. Podanie
to z Zarządu przechodzi do Komitetu Kredytowego (§ 59) i za-
chowuje się w tajemnicy aż do czasu, gdy nastąpi przyjęcie
podającego się w poczet członków Towarzystwa.

§ 9. Przyjmowanie w poczet członków Towarzystwa usku-
tecznia się: 1) na zasadzie znanej Komitetowi Kredytowemu
odpowiedzialności osobistej kandydata; 2) na podstawie zastawu
(hypotecznego zabezpieczenia) nieruchomości położonych w m.
Częstochowie i powiecie częstochowskim; 3) na podstawie za-
stawu papierów procentowych państwowych, akcyj lub obliga-
cyj, jako też listów zastawnych i obligacyj instytucyj kredy-
towych hipotecznych przez Rząd gwarantowanych i 4) na za-
sadzie poręczenia jednej lub więcej osób uznanych przez komi-
tet kredytowy za odpowiedzialne. Komitet kredytowy, przy-
jmując kandydata w poczet członków Towarzystwa, akceptuje
zarazem wyrażoną w deklaracyi sumę żadanego kredytu, lub
też zmniejsza takową, kierując się w tym względzie odpo-
wiedzialnością kredytową samego członka, jak również biorąc pod
uwagę wartość przedstawionych zabezpieczeń.

Примѣчаніе 1. При ипотечномъ обезпеченіи кредита недвижимымъ имуществомъ, должны быть представлены:
а) актъ ипотечнаго залога, данный на имя Общества, установленной формѣ засвидѣтельствованный; б) выписъ изъ ипотечнаго указателя съ формальнымъ внесеніемъ оный ипотечнаго залога; в) страховой полисъ, если движимое имущество состоитъ въ строеніяхъ, и г) опись имуществу. Опись составляется владѣльцемъ, по установленной Обществомъ формѣ, и утверждается подписью владѣльца и трехъ членовъ Общества по назначенію совета (§ 47), которые отвѣчаютъ за правильность сдѣланной описи оцѣнки. На принятое въ обезпеченіе кредита движимое имущество должно быть наложено запрещеніе установленнымъ порядкомъ.

Примѣчаніе 2. Крестьянскія усадьбы и земли, на которыя распространяются ограничительныя правила закона 11 іюня 1891 г. не могутъ быть принимаемы въ залогъ въ видѣ гарантіи по операціямъ Общества.

§ 10. Приемный комитетъ имѣетъ право, по просьбѣ члена, разрѣшать какъ увеличеніе открытаго ему первоначальнаго кредита, не болѣе однако высшаго предѣла, установленнаго советомъ (§ 47), съ соотвѣтствующимъ дополненіемъ 10% взноса, такъ и уменьшеніе кредита съ возвращеніемъ члену соотвѣтствующей сдѣланному уменьшенію части 10% взноса, не иначе однако же, какъ порядкомъ, установленнымъ для возврата сего 10% взноса въ § 12.

§ 11. Приемный комитетъ имѣетъ право, соображаясь съ измѣненіями, происшедшими въ мѣстныхъ денежныхъ и торговыхъ дѣлахъ, требовать чрезъ правленіе отъ членовъ Общества представленія дополнительнаго обезпеченія открытыхъ имъ кредитовъ. Въ случаѣ неисполненія такового требованія со стороны котораго-либо изъ членовъ, размѣръ открытаго ему кредита долженъ быть уменьшенъ.

Комитетъ можетъ, по собственному усмотрѣнію, потребовать отъ члена, принятаго въ общество на основаніи одной его благонадежности или ручательства другихъ лицъ, представленія вещественнаго обезпеченія въ полной суммѣ открытаго ему кредита, или только въ нѣкоторой части, или замѣны одного поручительства другимъ. Въ случаѣ неисполненія сего требованія, сумма открытаго такому члену кредита уменьша-

Uwaga 1. Przy hipotecznem zabezpieczeniu kredytu należy przedstawić: a) akt hipotecznej ewikcyi sporządzony na rzecz Towarzystwa stosownie do istniejących przepisów; b) wyciąg hipoteczny, stwierdzający formalne wniesienie danej ewikcyi; c) polisę ubezpieczeń, jeśli ewikcyja zapisana została na zabudowaniach; i d) opis majątku. Opis majątku powinien być zrobiony przez właściciela według formy przepisanej przez Towarzystwo i stwierdzony jego podpisem, jak również i podpisami trzech członków Towarzystwa, wybranych przez Radę (§ 47), którzy będą odpowiedzialni za prawidłowe oszacowanie nieruchomości. Obciążanie nieruchomości ewikcyą winno być dopełnione w myśl przepisów ustawy hipotecznej.

Uwaga 2. Grunty włościańskie, podlegające przepisom ograniczającym z d. 11 Czerwca st. st. 1891 roku nie mogą być przyjmowane przez Towarzystwo pod zastaw tytułem ewikcyi.

§ 10. Komitet kredytowy ma prawo na żądanie członka, albo powiększyć mu wysokość przyznanego pierwotnie kredytu, nie przekraczając jednak najwyższej sumy, oznaczonej przez Radę (§ 47) przy jednoczesnem dopełnieniu 10% wkładu, lub też zmniejszyć takowy w razie czego część 10% wkładu winna mu być zwrócona, z zachowaniem jednakże przepisów co do tego zwrotu określonych w § 12.

§ 11. Komitet kredytowy ma prawo w razie zmian zaistniałych w interesach handlowych i na rynku pieniężnym żądać za pośrednictwem Zarządu od członków Towarzystwa dodatkowego zabezpieczenia przyznanego im kredytu. W razie nie zastosowania się do tego żądania któregośkolwiek z członków Towarzystwa, suma przyznanego mu kredytu winna być zmniejszona.

Komitet kredytowy ma również prawo i z własnej inicjatywy zażądać od członków Towarzystwa przyjętych na zasadzie osobistej odpowiedzialności lub poręczenia innych osób, przedstawienia rzeczowego zabezpieczenia całości lub części przysługującego mu kredytu, lub też zamiany jednego poręczenia na drugie. W razie nie zastosowania się do tego żądania, suma przyznanego temuż członkowi kredytu powinna być zmniejszo-

ется, съ возвращеніемъ ему соотвѣтствующей сему уменьшенію части 10% его взноса въ оборотный капиталъ.

§ 12. Членъ, желающій выбыть изъ Общества, можетъ подать о томъ заявленіе въ правленіе во всякое время. Лишь съ дня подачи заявленія всѣхъ правъ, съ членскимъ званіемъ сопряженныхъ, выбывающій членъ остается тѣмъ менѣе отвѣтственнымъ по возмѣщенію убытковъ по операціямъ, распредѣляемыхъ между всѣми членами согласно § сего устава, впрелѣ до времени окончательнаго расчета нимъ и возврата ему 10% взноса его въ оборотномъ капиталѣ, а также обезпеченій, если таковыя были имъ представлены (§ 9). Членскій 10% взносъ и обезпеченія возвращаются выбывающему члену: если заявленіе о выходѣ подано въ первую половину года,—послѣ утвержденія собраніемъ уполномоченныхъ отчета за тотъ годъ, въ который подано заявленіе; если же заявленіе о выходѣ подано во вторую половину года, — то послѣ утвержденія собраніемъ уполномоченныхъ отчета за послѣдующій годъ. При этомъ изъ выдаваемыхъ взносовъ и обезпеченій прежде всего должны быть покрыты долги выбывающаго члена Обществу, а также и та доля изъ общаго убытка, которая можетъ упасть на него, согласно вышеприведеннаго § 26 устава. Выбывающій членъ не имѣетъ права на дивидендъ за то полугодіе, въ теченіе котораго подано имъ заявленіе о выходѣ; за время же со срока прекращенія права на дивидендъ и до дня возвращенія 10% взноса выдаются ему чистой прибыли на сумму 10% взноса проценты, въ размѣрѣ, одинаковомъ съ процентами по безсрочнымъ вкладамъ.

Примѣчаніе. При исчисленіи прибылей и убытковъ причитающихся на долю выбывшаго члена, всѣ взысканія могущія поступить по долгамъ Обществу, не принимаются въ расчетъ. Выбывающій членъ, со дня прекращенія ему права на дивидендъ, теряетъ свое право и на эти взысканія.

§ 13. Въ случаяхъ смерти членовъ Общества, ликвидаціи или закрытія торговаго дома, промышленнаго и всякаго другого учрежденія, состоящаго членомъ Общества, а также прекращенія гражданской правоспособности членовъ, они считаются выбывшими изъ Общества со дня полученія о томъ Обществомъ свѣдѣнія. Представленные такими членами при

...у умень... а stosowna część 10% jego wkładu zwróconą z kapitału
...owego.

§ 12. Członek życzący sobie wystąpić z Towarzystwa, mo-
że w każdym czasie złożyć odpowiednią deklarację na ręce
Towarzystwa. Członek składający taką deklarację traci wszelkie
przysługujące członkom, pozostaje jednakże odpowie-
dnym za straty z operacyj Towarzystwa, podlegające roz-
liczowi pomiędzy wszystkich jego członków, zgodnie z § 26
wstępnego aktu, aż do czasu dokonania z nim zupełnego ob-
rotu i zwrotu 10% wkładu, jak również zabezpieczeń, o ile
by przezeń przedstawione (§ 9). Wkład 10% zabezpieczenia
przebiega się ustępującemu członkowi, jeżeli deklaracja o wystą-
pieniu złożoną została w pierwszym półroczu, po zatwierdzeniu
przez zebranie reprezentantów sprawozdania za ten rok, w cią-
gu którego została podana deklaracja o wystąpieniu; jeżeli zaś
deklaracja taka została złożoną w drugim półroczu, to po za-
twierdzeniu przez zebranie reprezentantów sprawozdania za rok
wstępnym. Nadto z mających być wypłaconymi wkładów i za-
bezpieczeń przedewszystkiem winny być pokryte sumy należne
Towarzystwu od występującego członka, jak również ta część
całkowitej sumy strat, jakaby przypadła na niego zgodnie z wy-
mierzonym § 26 Ustawy. Członek występujący nie ma
prawa do dywidendy za półrocze, w ciągu którego podał de-
klarację o wystąpieniu; za czas zaś licząc od dnia, w którym
złożył prawo do dywidendy, do dnia wydania mu wkładu 10%
zostaje od tego wkładu z czystych zysków procent podług
wstępnego wypłaconej od kapitałów na lokację bezterminową.

Uwaga. Przy obliczaniu zysków i strat, przypadają-
cych na udział występującego członka, nie mogą być
uwzględniane należności przypadające Towarzystwu lecz
jeszcze nie pobrane. Członek występujący traci prawo do
takich należności, choćby takowe później wpłynęły.

§ 13. W razie śmierci członka Towarzystwa, likwidacyi
Towarzystwa handlowego, przemysłowego i innych instytucji będą-
cych członkami Towarzystwa, jak również w razie utracenia
prawnego, każdy taki członek będzie uważany za wy-
stępującego z Towarzystwa od czasu otrzymania o tem wiado-
mości. Złożone przez takich członków zastawy, jak również

вступленіи въ Общество обезпеченія, а равно 10% ихъ взн по возмѣщеніи изъ оныхъ долговъ, сдѣланныхъ сими член Обществу, и падающихъ на ихъ долю убытковъ, должны б возвращаемы указаннымъ въ § 12 порядкомъ лицамъ, на ко по закону переходятъ имущественныя права выбывшихъ кимъ образомъ членовъ. Тѣмъ же порядкомъ производимъ лицамъ выдача дивиденда и процентовъ на 10% взн

§ 14. Обезпеченія, представленныя обществу его чл ми, на основаніи §§ 9 и 17, а также 10% ихъ взносы мо быть обращены на пополненіе взысканій, какъ казенны такъ и частныхъ, не прежде, какъ по истеченіи установ наго въ § 12 срока для возвращенія сихъ обезпеченій и в совъ, и во всякомъ случаѣ не иначе, какъ по предварите номъ пополненіи всѣхъ долговъ Обществу, числящихся на бывающемъ членѣ, какъ его личныхъ, такъ и по отвѣтст ности его за операціи Общества.

§ 15. Если кто-либо изъ членовъ будетъ объявленъ состоятельнымъ должникомъ, или если на него будетъ пре явленъ исполнительный листъ съ наложеніемъ ареста на его членскій взносъ, то хотя бы на немъ и не числилось какихъ долговъ Обществу, онъ во всякомъ случаѣ подлежа немедленному исключенію изъ членовъ Общества, причемъ отношенія выдачи изъ Общества представленныхъ таковы членомъ обезпеченій (§ 9), 10% взноса, а равно дивиден и процентовъ на 10% взносъ, поступаетъ, какъ указано въ § 1

§ 16. Членъ, 10% взносъ котораго обращенъ на покры долговъ сего члена Обществу (§§ 26 и 27), лишается права участіе въ раздѣлѣ прибыли за весь тотъ годъ въ теченіе ко го онъ оказался неисправнымъ плательщикомъ.

III. Операціи Общества.

§ 17. Ченстоховскому Обществу взаимнаго кредита д промышленности и торговли дозволяется производить слѣдую щія операціи:

1. Учетъ представляемыхъ торговыхъ членами векселе стъ тѣмъ, чтобы на векселѣ, кромѣ подписи члена, была ещ по крайней мѣрѣ одна подпись лица, признаннаго правленіемъ

10% ихъ взн
ь сими член
ъ, должны
цамъ, на ко
ыбывшихъ
производи
на 10% взн

ady 10% po pokryciu z takowych należności Towarzystwa przypadających na ich udziały strat, winny być zwrócone warunkami wskazanymi w § 12 osobom, na które, podług prawa, przechodzą majątki członków w taki sposób występują. Podług tychże zasad, wypłaca się przypadająca dywidenda i procent od wkładów 10%.

ву его чл
взносы мо
къ казенн
и установ
ечений и в
предварит
щихся на
о отвѣстн

§ 14. Oddane Towarzystwu przez członków na zasadzie § 9 i 17. zastawy, jak również ich wkłady 10% mogą być przedmiotem egzekucyi na zaspokojenie należności tak rządowych jak i osobom prywatnym przysadzonych, lecz wypłace takowych należności może nastąpić nie prędzej, jak po upływie określonego w § 12 czasu dla zwrotu tych zastawów wkładów i dopiero po zaspokojeniu wszystkich należności Towarzystwa, z tytułu udzielonych członkom pożyczek, lub też tytułu poniesionych przez Towarzystwo strat.

бъявленъ
детъ пре
еста на
ислилось
подлеж
причемъ
ъ таковы
о дивиден
ано въ § 1

§ 15. Jeśli który z członków będzie uznany za niewydolnego lub też będzie przedstawiony nakaz egzekucyjny z położeniem aresztu na jego wkładzie 10%, to chociażby od którego członka nie się Towarzystwu nie należało, zostanie on określony z liczby członków Towarzystwa, a wydanie złożonych na zabezpieczenie operacyj zastawów (§ 9), wkładu 10%, jak również dywidendy i procentów od wkładu 10% nastąpi podług zasad wskazanych w § 12.

на покры
ся права
течение ко

§ 16. Członek, którego wkład 10% został użyty na pokrycie należności przypadających od niego Towarzystwu (§§ 26 i 27), będzie pozbawiony prawa korzystania z zysków za cały rok, w ciągu którego okazał się nieakuratnym w płaceniu obowiązań.

III. Operacje Towarzystwa.

едита д
слѣдую

§ 17. Częstochofskie Towarzystwo wzajemnego Kredytu dla przemysłu i handlu ma prawo prowadzić następujące operacje:

векселей
ыла ещ
авленіемъ

1) Dyskontować weksle handlowe, przedstawiane przez członków, z tym jednak warunkiem, żeby weksel opatrzony był oprócz podpisu członka, jeszcze przynajmniej jednym podpisem

совмѣстно съ пріемнымъ комитетомъ (§ 53), вполне бла-
дежнымъ.

2. Срочныя ссуды, не далѣе какъ на шесть мѣся-
и открытіе кредитовъ (спеціальный текущій счетъ, ссуды
востребованія, on call) членамъ Общества, подъ слѣдую-
рода заклады и обезпеченія:

а) государственныя процентныя бумаги, акціи и об-
ціи, Правительствомъ гарантированныя, равно какъ заклад-
листы и облигаціи ипотечныхъ упрещеній, въ размѣрѣ не с-
ше 90% биржевой цѣны всѣхъ сихъ бумагъ, а также бума-
не пользующіяся гарантіею Правительства, въ размѣрѣ не с-
ше 50% съ биржевой цѣны;

б) неподверженные легкой порчѣ и сложенные въ с-
опасныхъ и благонадежныхъ, по усмотрѣнію правленія,
мѣщеніяхъ и подъ его надзоромъ товары, въ размѣрѣ не с-
ше двухъ третей ихъ стоимости, опредѣляемой на основа-
торговыхъ цѣнъ, если притомъ товары застрахованы свѣ-
суммы выдаваемой подъ нихъ ссуды не менѣе какъ на 1
и срокомъ, по крайней мѣрѣ, на одинъ мѣсяцъ болѣе срока
клада, причемъ полисы на сіи товары должны храниться въ с-
ществѣ;

в) коносаменты, накладныя или квитанціи транспортны-
конторъ, желѣзныхъ дорогъ, пароходныхъ обществъ и обществъ
товарныхъ складовъ (варранты),—также въ размѣрѣ не свѣ-
двухъ третей стоимости показанныхъ въ оныхъ товарахъ и
грузовъ, если товары сіи или грузы застрахованы свѣше с-
ды не менѣе, какъ на десять процентовъ;

г) драгоценныя металлы и ассигновки на золото, добы-
на частныхъ пріискахъ, подъ обезпеченіе коихъ можетъ бы-
выдаваемо въ ссуду не свѣше девяноста процентовъ бир-
вой цѣны закладываемого металла.

Примѣчаніе. Обезпеченія, представленныя членами
основаніи § 9, равно 10% ихъ взносы, не могутъ ст-
жить обезпеченіемъ ссудъ, выдаваемыхъ въ силу сс-
2 пункта § 17.

3. Исполненіе порученій членовъ Общества по полученію
платежей по векселямъ и другимъ документамъ, процентовъ по
купонамъ и капитала по вышедшимъ въ тиражъ бумагамъ, по
покупкѣ и продажѣ заграничныхъ векселей и цѣнныхъ бу-
магъ, обращеніе коихъ дозволено въ Россіи.

osoby uznanej przez Zarząd łącznie z Komitetem Kredytowym (§ 53) za zupełnie odpowiedzialną.

2) Wydawanie członkom pożyczek terminowych na czas nieprzekraczający sześciu miesięcy i udzielanie kredytu (rachunek bieżący specjalny, lokacje na żądanie, on call) członkom Towarzystwa z zastawem:

a) państwowych papierów procentowych, akcji i obligacji przez rząd gwarantowanych, jak również listów zastawnych obligacji instytucji kredytowych hipotecznych do wysokości nie wyżej jak 90% giełdowej ceny wszystkich tych papierów, także papierów przez Rząd nie gwarantowanych do wysokości nie wyżej, jak 50% ich ceny giełdowej;

b) towarów nieulegających łatwemu zepsuciu, złożonych w bezpiecznem, stosownie do uznania Zarządu, miejscu, zastawem pod jego nadzorem. Towar taki może być przyjęty jako zastaw w cenie dwóch trzecich jego ceny targowej, jeśli będzie asekurowany w sumie wyższej przynajmniej o 10% od sumy, w jakiej został przyjęty i na czas dłuższy przynajmniej o jeden miesiąc od terminu pożyczki o ile jednak polisa złożona zostanie Towarzystwu;

c) konosamentów, listów frachtowych i kwitów kantorów transportowych, dróg żelaznych, towarzystw spławu i składów towarowych (warranty) w cenie nie wyższej, niż $\frac{2}{3}$ wartości wskazanych towarów i ładunków i to o tyle tylko, o ile te towary i ładunki będą zaasekurowane na sumę wyższą przynajmniej o 10% od sumy udzielonej pożyczki;

d) drogich metali i asygnacji na złoto wydobyte w kopalniach prywatnych, na które mogą być wydawane pożyczki nie wyżej jak 90% ceny giełdowej tych metali.

Uwaga. Zastawy przedstawione przez członków, stosownie do § 9 jak również 10%-we ich wkłady nie mogą być przyjmowane jako zabezpieczenie pożyczek udzielanych na zasadzie punktu 2 § 17.

3) Inkaso weksli i innych dokumentów, realizacja kuponów i wylosowanych papierów procentowych, nabywanie i sprzedawanie weksli zagranicznych i papierów wartościowych, o ile obrót takowych jest w Rosyi dozwolony, wszystko to na skutek zlecenia członków Towarzystwa.

Примѣчаніе. Покупку векселей и бумагъ Обществу производить не иначе, какъ по предварительномъ поименованіи потребной на то суммы.

4. Переводъ денегъ, по порученію членовъ Общества, другія мѣста, гдѣ находятся агенты или корреспонденты Общества.

5. Приемъ какъ отъ членовъ Общества, такъ и отъ постороннихъ лицъ къ учету процентныхъ бумагъ, вышедшихъ тиражъ, и купоновъ.

6. Приемъ отъ членовъ Общества, постороннихъ лицъ и отъ учреждений вкладовъ для обращенія изъ процентовъ, безсрочное время, на сроки, а также на текущій счетъ, на различныхъ условіяхъ, съ тѣмъ, чтобы билеты въ удостовѣреніе приимаемыхъ вкладовъ были выдаваемы лишь именные, и притомъ на суммы не менѣе пятидесяти рублей.

Примѣчаніе. Въ случаѣ ликвидаціи дѣлъ Общества вклады, принятые отъ членовъ Общества, возвращаются лишь по полной уплатѣ внесенныхъ посторонними лицами вкладовъ.

7. Приемъ отъ членовъ Общества, постороннихъ лицъ и отъ учреждений на храненіе всякаго рода процентныхъ бумагъ, докуменговъ и другихъ цѣнностей.

8. Переучетъ учтенныхъ Обществомъ векселей въ другихъ кредитныхъ учрежденіяхъ, подъ ручательствомъ Общества и за подписью членовъ его правленія.

9. Закладъ собственныхъ % бумагъ въ другихъ кредитныхъ установленіяхъ, а также перезалогъ % бумагъ, принятыхъ въ закладъ отъ частныхъ лицъ, съ согласія сихъ послѣднихъ.

§ 18. Размѣръ процентовъ и условія по учету векселей и по ссудамъ всякаго рода, а равно по вкладамъ и текущимъ счетамъ, опредѣляются совѣтомъ (§ 47) и объявляются заблаговременно публикаціею въ одной изъ мѣстныхъ газетъ.

Примѣчаніе. Размѣръ означенныхъ процентовъ свыше 1% противъ размѣра процентовъ, платимыхъ въ то же время Государственнымъ Банкомъ, можетъ быть установленъ не иначе, какъ по единогласному рѣшенію совѣта.

Uwaga. Towarzystwo nabywa weksle i papiery nie inaczej jak po otrzymaniu niezbędnej, na ich nabycie sumy.

4) Przekazywanie na skutek zlecenia członków, otrzymanych od nich sum na inne miejscowości, gdzie znajdują się korespondenci lub korespondenci Towarzystwa.

5) Przyjmowanie tak od członków, jak i od osób obcych realizacyi wylosowanych papierów publicznych i kuponów.

6) Przyjmowanie od członków Towarzystwa, osób obcych instytucyj wkładów na lokacyę, tak bezterminową, jak terminową, oraz na rachunek bieżący pod rozmaitemi warunkami, z tym tylko ograniczeniem, żeby wydawane na takowe świadectwa były imienne i na sumy nie mniejsze, jak pięćdziesiąt rubli.

Uwaga. W razie likwidacyi Towarzystwa, wkłady przyjęte od członków zwracają się im po całkowitem wypłaceniu wkładów, złożonych przez osoby obce.

7) Przyjmowanie tak od członków, jak instytucyj i osób obcych do przechowania wszelkiego rodzaju papierów procentowych, dokumentów i innych wartości.

8) Redyskonto skupionych przez Towarzystwo weksli w innych instytucjach kredytowych z poręczeniem Towarzystwa, a podpisem członków Zarządu.

9) Zastawianie własnych papierów procentowych w innych instytucjach kredytowych, jak również papierów procentowych, przyjętych na zabezpieczenie od osób innych za zgodą tychże.

§ 18. Stopa pobieranych procentów i warunki dyskonta weksli i wszelkiego rodzaju pożyczek, wkładów i rachunków otwartych określone są przez Radę (§ 47) i ogłaszane we właściwym czasie w jednym z pism miejscowych.

Uwaga. Wyznaczona stopa procentowa, o ileby przewyższała o 1% stopę takąż opłacaną jednocześnie w Banku Państwa, musi być postanowioną przez Radę jednomyślnością głosów.

Ustawa.

§ 19. Сроки векселей и другихъ обязательствъ, принятыхъ Обществомъ къ учету, не должны быть болѣе шести мѣсяцевъ.

§ 20. Закладъ имѣющихъ цѣнность бумагъ и другихъ движимостей совершается принятымъ для всѣхъ кредитныхъ установленій порядкомъ, т. е. простою передачею закладываемыхъ предметовъ правленію Общества, при объявленіи, записью владѣльца ихъ, что въ случаѣ неуплаты въ срокъ ссуды, правленіе можетъ обратить заклады въ продажу, согласно § 27 сего устава, причемъ заемщику выдается свидѣтельство (квитанція) о принятіи закладовъ. Въ семъ свидѣтельствѣ должно быть точно означено, въ чемъ состоятъ заклады и обремененія, и на какихъ условіяхъ выдана ссуда.

§ 21. Сумма обязательствъ Общества по принятымъ отъ постороннихъ лицъ и мѣстъ вкладамъ (въ томъ числѣ и текущій счетъ) и по переучету векселей не должна превышать болѣе чѣмъ въ пять разъ оборотный капиталъ Общества; общая же сумма обязательствъ Общества по всѣмъ вкладамъ и займамъ (переучетъ, залогъ и перезалогъ, спеціальныя текущіе счеты) не должна превышать размѣра оборотнаго капитала болѣе чѣмъ въ десять разъ.

§ 22. Наличныя суммы въ кассѣ Общества вмѣстѣ съ помещенными на текущій счетъ въ учрежденія Государственнаго Банка, или въ сберегательныя кассы, должны быть постоянно не менѣе десяти процентовъ обязательствъ Общества по вкладамъ и займамъ.

§ 23. Билеты Общества на вклады выдаются на бланкахъ, которые могутъ быть печатаемы въ Экспедиціи Заготовленія Государственныхъ Бумагъ.

§ 24. Суммы, принятыя Обществомъ во вклады и на текущіе счеты, не могутъ быть подвергаемы запрещенію или секвестру и не выдаются Обществомъ иначе, какъ по распоряженію, определенному въ Уставѣ Гражданскаго Судопроизводства съ представленіемъ Обществу выданныхъ билетовъ. Но по взысканіямъ своимъ съ членовъ Общество имѣетъ право удерживать соотвѣствующія суммы какъ изъ ихъ обезпеченій, такъ и изъ вкладовъ и текущихъ счетовъ, принадлежащихъ задолжавшему члену.

§ 19. Towarzystwo nie może przyjmować do dyskonta weksli i innych zobowiązań na termin dłuższy od sześciu miesięcy.

§ 20. Zastaw papierów wartościowych i innych rzeczy ruchomych skutecznia się w sposób przyjęty we wszystkich instytucjach kredytowych, t. j. przez proste wręczenie rzeczy zastawionej Zarządowi Towarzystwa i podpisanie przez właściciela zastawu deklaracji upoważniającej Zarząd do sprzedania zastawu na zasadzie § 27 niniejszej ustawy, w razie niezapłacenia pożyczki w terminie, Zarząd zaś wydaje zastawiającemu świadectwo (kwit) przyjęcia zastawu; świadectwo winno wyrażać co stanowi przedmiot zastawu, jak również warunki, pod jakimi pożyczka została udzielona.

§ 21. Suma zobowiązań Towarzystwa z tytułu przyjętych od osób postronnych i instytucyj wkładów (wraz z rachunkami należącymi) i z tytułu redyskonta weksli nie może przewyższać pięć razy wziętego kapitału obrotowego. Ogólna zaś suma zobowiązań Towarzystwa, z tytułu wszelkich wkładów i pożyczek (redyskonta, zastawy, papiery relombardowane) nie może przewyższać dziesięć razy wziętego kapitału obrotowego.

§ 22. Gotowizna w kasie Towarzystwa łącznie z sumą znajdującą się na rachunku bieżącym w Banku Państwa lub w kasach oszczędności, powinna być zawsze nie mniejszą jak dziesięć procent zobowiązań Towarzystwa z tytułu wkładów i pożyczek.

§ 23. Dowody wydawane przez Towarzystwo na przyjęte wkłady wydają się na blankietach, które mogą być drukowane w ekspedycji wyrabiania papierów państwowych.

§ 24. Sumy złożone w Towarzystwie na wkład i na rachunek bieżący nie ulegają aresztowi i nie mogą być przedmiotem egzekucyi, wydanie zaś ich może nastąpić podług zasad wskazanych w ustawie postępowania sądowego cywilnego i za zwrotem Towarzystwu dowodów wkładowych. Egzekwując jednak swoją należność od członków Towarzystwo ma prawo zatrzymać odpowiednie sumy zarówno z ich zastawów jak z wkładów i rachunków bieżących, należących do zadłużonego członka.

IV. Взысканія.

§ 25. Всѣ иски и взысканія въ пользу Общества производятся отъ имени правленія.

§ 26. Если при заключеніи счетовъ по операціямъ Общества окажутся убытки, которые не могутъ быть покрыты прибылью и запаснымъ капиталомъ Общества, то каждый членъ обязывается немедленно внести на пополненіе убытковъ сумму, причитающуюся на его долю, по распределеніи убытковъ между всѣми членами, пропорціонально принятому каждымъ изъ нихъ обязательству отвѣтствовать по операціямъ Общества (§ 2).

Въ случаѣ неисполненія сего кѣмъ-либо изъ членовъ, правленіе взыскиваетъ причитающуюся на долю такого члена сумму убытковъ изъ 10% его взноса, а при недостаткѣ этого взноса — изъ представленнаго имъ при вступленіи въ Общество обезпеченія; если же обезпеченія представлено не было изъ его имущества, какое окажется, а при недостаткѣ онаго, когда такой членъ принятъ былъ въ Общество на основаніи п. 4 § 9, — съ имущества поручителей.

Неисправный членъ исключается изъ Общества, если 10% взносъ его обращенъ сполна на пополненіе убытковъ Общества. Когда же на покрытіе убытковъ употреблена лишь часть 10% взноса члена, отвѣтственность его по операціямъ Общества, а также и открытый кредитъ на будущее время соотвѣтственно уменьшаются. При этомъ пріемный комитетъ можетъ потребовать представленія въ обезпеченіе кредита вещественнаго залога или поручательства (§ 11), если членъ былъ принятъ въ Общество только на основаніи личной благонадежности (п. 1 § 9).

§ 27. Въ случаѣ неуплаты въ срокъ по учтеннымъ векселямъ, векселя по протестѣ представляются ко взысканію по порядку, установленнымъ въ Вексельномъ Уставѣ.

Въ случаѣ неуплаты въ срокъ по ссудамъ и кредитамъ подъ разные заклады и обезпеченія (ст. 2 § 17), неуплаченная сумма пополняется продажей закладовъ и обезпеченій; вырученная при семъ сумма, остающаяся свободною за пополненіемъ долга обществу съ опредѣленною въ § 31 пеней, возвращается заемщику.

IV. Dochodzenie należności Towarzystwa.

§ 25. Wszelkie sprawy sądowe i dochodzenia egzekucyjne na rzecz Towarzystwa prowadzi Zarząd.

§ 26. Jeżeli po zamknięciu rachunków okażą się straty, które nie mogą być pokryte z czystego zysku i kapitału zapasowego Towarzystwa, to na pokrycie tych strat każdy z członków obowiązany jest bezzwłocznie wnieść taką sumę, jaka na jego wypadnie z rozdzielenia strat pomiędzy wszystkich w stosunku do przyjętej przez nich za operacje Towarzystwa odpowiedzialności (§ 2).

Na wypadek, gdyby który z członków nie wniósł przypadającej na niego części strat, Zarząd pokrywa takową z 10%-ego jego wkładu, a jeśli ten wkład nie wystarcza, to z zastawu, jaki dany członek wniósł przy wstąpieniu do Towarzystwa; w razie zaś, jeśli członek nie wniósł żadnego zastawu należność poszukiwaną zostaje na jego majątku, jeżeli zaś ten nie wystarczy, a członek był przyjęty do Towarzystwa na zasadzie § 4, § 9 — to na majątku poręczycieli.

Jeśli 10%-y wkład członka niewypłacalnego w zupełności został wyczerpany na pokrycie strat Towarzystwa, członek taki wykreślony zostaje z Towarzystwa. Jeżeli zaś na pokrycie pomienionych strat użyta zostanie tylko część 10%-go wkładu, to odpowiedzialność takiego członka za operacje Towarzystwa nadal, oraz suma przyznanego mu kredytu ulegnie stosownemu zmniejszeniu, a niezależnie od tego, jeśli członek był przyjęty na zasadzie osobistej odpowiedzialności (p. 1 § 9, Komitet Kredytowy może zażądać od niego przedstawienia zastawu lub też poręczenia (§ 11).

§ 27. Na wypadek niezapłacenia w terminie zdyskontowanych w Towarzystwie weksli, winno być po proteście rozpoczęte dochodzenie podług zasad wskazanych w kodeksie handlowym.

W razie nie zapłacenia pożyczek udzielonych na różne zastawy i zabezpieczenia (p. 2 § 17), należna Towarzystwu suma pokryta zostaje przez sprzedaż zastawów i zabezpieczeń; reszta osiągniętej stąd sumy po potrąceniu należności Towarzystwa wraz z karą określoną w § 31 ulega zwrotowi na rzecz zastawiającego.

Примѣчаніе 1. Въ случаѣ, если еще до истеченія срока векселя, учтенному членомъ въ Обществѣ, векселедатель будетъ объявленъ несостоятельнымъ или прекратитъ платежи, то членъ векселепредъявитель обязанъ, по первому требованію правленія, или выкупить сей вексель или же замѣнить его новымъ, болѣе доброкачественнымъ. При неисполненіи сего векселепредъявителемъ въ мѣсячный срокъ со дня отсылки правленіемъ соотвѣтственнаго повѣстки, лица эти исключаются изъ Общества съ слѣдствіями, изложенными въ § 12 сего устава.

Примѣчаніе 2. Въ случаѣ смерти члена Общества, должавшаго по ссудамъ или кредитамъ, правленію предоставляется право, при наступленіи сроковъ уплаты, приставлять продажу обезпечивающихъ ссуды цѣнностей впредь до утвержденія въ правахъ наслѣдства или утвержденія духовнаго завѣщанія умершихъ членовъ, но во всякомъ случаѣ не далѣе 9 мѣсяцевъ, если наслѣдники и душеприказчиками покойныхъ будутъ возбуждать о томъ соотвѣтственныя ходатайства, но при непремѣнномъ условіи представленія ими наличными деньгами обезпеченія процентовъ, слѣдуемыхъ Обществу за время просрочки, считая таковую со дня наступленія срока ссуды впредь до полной уплаты долга умершаго члена. Въ семъ случаѣ душеприказчики и наслѣдники умершихъ членовъ Общества обязаны подчиняться всѣмъ правиламъ, установленнымъ настоящимъ уставомъ.

§ 28. Обезпеченія и заклады, принятыя Обществомъ по силу §§ 9 и 17, продаются по распоряженію правленія: недвижимыя бумаги — чрезъ маклеровъ на биржѣ, а въ мѣстахъ, гдѣ нѣтъ биржи, равно другіе движимыя заклады и обезпеченія съ публичнаго торга въ помѣщеніи Общества, или въ тѣхъ складахъ, гдѣ хранятся товары, въ присутствіи членовъ правленія и двухъ членовъ совѣта, послѣ предварительной публичной аuktіонаціи въ газетахъ.

§ 29. Недвижимыя имущества, заложенныя Обществу согласно § 9, въ случаѣ обращенія на нихъ взысканія за долги членовъ Обществу какъ личные, такъ и по отвѣтственности за убытки Общества (§ 26), подлежатъ продажѣ съ публичнаго торга, по истеченіи мѣсячнаго срока отъ послѣдней публичной аuktіонаціи, троекратно напечатанной въ теченіе шести недѣль въ мѣст-

Uwaga 1. Jeżeli przed upływem terminu płatności wekslu zdyskontowanego w Towarzystwie, wydawca ulegnie upadłości, lub zawiesi wypłaty, indosant, który zdyskontował weksel, obowiązany na każde żądanie Towarzystwa albo weksel wykupić, lub też przedstawić nowy weksel, dający więcej rękojmi. W razie niespełnienia tego przez przedstawiających do dyskonta weksle w ciągu miesiąca od daty wysłania zawiadomienia, osoby te ulegają wykreśleniu z listy członków Towarzystwa ze skutkami wyszczególnionymi w § 12 niniejszej Ustawy.

Uwaga 2. W razie śmierci członka Towarzystwa, który pozostał dłużnym z tytułu pożyczki na zastaw, lub otwartego kredytu, Zarząd ma prawo, po upływie terminu spłaty, wstrzymać sprzedaż zabezpieczających ją wartości do czasu ukończenia postępowania spadkowego po zmarłym członku, lub też zatwierdzenia testamentu zmarłego członka, nie dłużej jednak jak na przeciąg 9 miesięcy, o ile spadkobiercy zmarłego wniosą o tem swoje żądanie; w takim razie obowiązani są oni dać w gotowiźnie zabezpieczenie zapłaty procentów, należnych Towarzystwu za czas od terminu płatności pożyczki do dnia całkowitej spłaty takowej. W tym wypadku spadkobiercy zmarłych członków Towarzystwa obowiązani są stosować się do przepisów wymienionych w niniejszej ustawie.

§ 28. Zastawy ruchome, przyjęte przez Towarzystwo na zasadzie §§ 9 i 17 ulegają sprzedaży na mocy postanowienia Zarządu: papiery wartościowe na giełdzie za pośrednictwem maklerów, a w tych miejscach gdzie niema giełdy, tak papiery jak i inne zastawy ruchome sprzedawane będą w biurze Towarzystwa lub jego składach, gdzie towary zostały umieszczone, przez publiczną licytację w obecności członka Zarządu i dwóch członków Rady, za uprzednim ogłoszeniem o tej sprzedaży w gazetach.

§ 29. Nieruchomości, na których hypotekę, stosownie do § 9 udzielona została pożyczka, w razie niepłacenia takowej przez członka lub też w razie dochodzenia od danego członka sumy strat, jaka z rozdziału na niego wypadła (§ 26), będą sprzedane przez licytację, po upływie miesiąca od ostatniego ogłoszenia, które powinno być wydrukowane trzy razy

ныхъ вѣдомостяхъ, а если имущество оцѣнено свыше тысячи рублей, то и въ „Правительственномъ Вѣстникѣ“. Тогда производится въ засѣданіи совѣта и начинается съ суммы, взыскиваемого Обществомъ со своего члена, съ присоединеніемъ къ ней пени (§ 31) и всѣхъ расходовъ по продажѣ.

Если цѣною, предложенною за недвижимое имущество на торгахъ, вся сумма долга, слѣдуемаго Обществу, пополнена не будетъ, то Общество можетъ или назначить чрезъ мѣсячные торги, или же, оставивъ сіе имущество въ своемъ владѣніи, продать оное по вольной цѣнѣ, но не позже истечения года. Данная въ семъ послѣднемъ случаѣ выдается тѣмъ же порядкомъ, какъ и при продажѣ съ публичнаго торга, по согласенію Общества съ нотариусомъ. Вторые торги считаются окончательными, какая бы цѣна на нихъ ни была предложена. Сумма, остающаяся свободною, за покрытіемъ всего долга Обществу съ пеней и расходами, выдается владѣльцу проданнаго имущества, или, если имѣются въ виду другіе кредиторы, препровождается въ подлежащее мѣсто.

Примѣчаніе. Числящіяся на проданномъ Обществу недвижимомъ имуществѣ недоимки въ государственныя, земскія или городскія сборы пополняются покупщикомъ сверхъ предложенной на торгахъ цѣны. и въ подобныхъ видахъ количество этихъ недоимокъ должно быть показываемо въ описи означеннаго имущества.

§ 30. Если причитающаяся на долю котораго-либо члена Общества часть убытковъ не можетъ быть пополнена на основаніи § 26, то непополненная сумма распределяется ко всѣмъ членамъ по пропорціи къ ихъ вкладу въ казеніе. Если же къ казенію съ прочихъ членовъ Общества порядкомъ, указаннымъ въ томъ же § 26.

§ 31. На каждую сумму, слѣдующую Обществу съ члена, не уплаченную послѣднимъ въ срокъ, насчитывается въ видѣ пени полпроцента за каждые полмѣсяца, начиная со дня просрочки и впредь до уплаты или взысканія вышеуказаннымъ порядкомъ, считая каждые начавшіеся пятнадцать дней за полмѣсяца.

Примѣчаніе. Независимо отъ опредѣленной въ семъ § пени Общество взыскиваетъ съ неисправнаго плательщика всѣ расходы судебныя, нотаріальныя и другіе тому подобныя.

ciagu sześciu tygodni w miejscowym dzienniku, jeżeli zaś
nieruchomość oszacowana została wyżej niż na 300 rubli, to
w „Gońcu urzędowym“. Licytacya odbywa się w obecności
Towarzystwa i rozpoczyna się od sumy długu należnego
Towarzystwu łącznie z karą (§ 31) i wszystkimi kosztami
sprzedaży.

Jeżeli suma postąpiona na licytacji nie pokryje całej na-
leżności Towarzystwa, to po upływie miesiąca może być przez
Towarzystwo wyznaczona powtórna licytacya, lub też pozosta-
wiając nieruchomość pod swoim zarządem, Towarzystwo może
sprzedać ją z wolnej ręki nie później jednak, jak po upływie
roku. W tym ostatnim wypadku decyzya adjudykacyjna wy-
dana będzie w ten sam sposób, jak przy sprzedaży przez pu-
bliczną licytację po porozumieniu się Towarzystwa z notaryu-
sem. Druga licytacya uważa się za ostateczną bez względu
na postąpioną cenę. Pozostała suma osiągnięta ze sprzedaży
po potrąceniu należności Towarzystwu wraz z karami i kosz-
tami zwraca się właścicielowi sprzedanej nieruchomości, jeżeli
ta nieruchomość tę obciążają inne wierzytelności, odesłaną zo-
staje do właściwej władzy.

Uwaga. Zaległe podatki skarbowe, ziemskie i miejskie
ze sprzedanego majątku obowiązany będzie zapłacić na-
bywca oprócz szacunku postąpionego na licytacji, z tego
też powodu przy zajęciu majątku na sprzedaż, suma po-
wyższych zaległości powinna być wykazywana.

§ 30. Jeżeli część strat poniesionych przez Towarzystwo,
przypadająca do pokrycia na danego członka, nie może być
od niego ściągnięta, podług zasad w § 26 wskazanych, kwota
ta rozłożoną zostaje na pozostałych członków Towarzystwa spo-
sobem wskazanym w tymże § 26.

§ 31. Od sum należnych Towarzystwu od członków, a nie
zapłaconych w terminie, oblicza się kara po pół procentu za
każde pół miesiąca, licząc od dnia zaległości, aż do zupełnej
spłaty lub pokrycia takowych wyżej wskazaną drogą, przyczem
części miesiąca mniejsze od 15 dni uważa się za pół miesiąca.

Uwaga. Niezależnie od powyższej kary Towarzystwo
ściąga od niewypłacalnego członka wszelkie koszty sądo-
we, rejentalne i t. p.

V. Управление.

§ 32. Дѣлами Общества завѣдываютъ: а) собраніе уполномоченныхъ; б) совѣтъ; в) правленіе, и г) приѣмный комитетъ.

а). Собраніе уполномоченныхъ.

§ 33. Собраніе уполномоченныхъ Общества взаимнаго кредита есть высшее учрежденіе этого Общества, окончательно разрѣшающее въ предѣлахъ сего устава всѣ касающіеся Общества дѣла и вопросы.

§ 34. Собраніе Общества взаимнаго кредита составляется изъ уполномоченныхъ, избираемыхъ въ числѣ шестидесяти лицъ всѣми членами Общества на три года, въ слѣдующемъ порядкѣ:

а) Для выбора уполномоченныхъ составляются избирательныя собранія черезъ каждые три года. Въ избирательныхъ собраніяхъ могутъ участвовать съ правомъ голоса всѣ члены Общества, причемъ лица мужского пола имѣютъ право участвовать въ избирательныхъ собраніяхъ только лично. Лица женскаго пола могутъ передать право голоса отцамъ, мужьямъ, сыновьямъ, зятьямъ и роднымъ братьямъ, причемъ въ довѣренности должно быть обозначено въ какомъ именно родствѣ состоитъ повѣренный къ довѣрительницѣ. Въмѣсто лицъ, находящихся подъ опекою или попечительствомъ, участвуютъ въ собраніяхъ ихъ опекуны или попечители. Никто изъ присутствующихъ въ собраніи не можетъ имѣть болѣе одного голоса. Акціонерныя общества и другія учрежденія, состоящія членами Общества, участвуютъ въ избирательныхъ собраніяхъ съ однимъ голосомъ въ лицѣ того представителя, которому будетъ дана особая на этотъ предметъ довѣренность. Во всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ на основаніи изложенныхъ правилъ допускается присылка повѣренныхъ, довѣренность на право голоса можетъ быть выдаваема лишь на одни выборы.

Примѣчаніе I. Довѣренности даются въ формѣ письма на имя правленія общества и представляются ему не позже какъ за три дня до срока, назначеннаго для соотвѣтственнаго избирательнаго собранія.

V. Administracja.

§ 32. Sprawami Towarzystwa zarządzają: a) Zgromadzenie Reprezentantów; b) Rada; c) Zarząd i d) Komitet Kredytowy.

a) Zgromadzenie reprezentantów.

§ 33. Zgromadzenie Reprezentantów Towarzystwa Wzajemnego Kredytu jest zwierzchnią władzą tegoż Towarzystwa, statecznie decydującą w granicach niniejszej ustawy we wszelkich sprawach i kwestyach tegoż Towarzystwa dotyczących.

§ 34. Zgromadzenie Towarzystwa wzajemnego kredytu składa się z reprezentantów, wybranych w ilości sześćdziesięciu osób, przez wszystkich członków Towarzystwa na lat trzy w porządku następującym:

a) w celu wyboru reprezentantów zwołują się co lat trzy zgromadzenia wyborcze. W zgromadzeniach wyborczych mogą uczestniczyć z prawem głosu wszyscy członkowie Towarzystwa z nadmienieniem, że osoby płci męskiej mają prawo uczestniczyć w zgromadzeniach wyborczych li tylko osobiście. Osoby płci żeńskiej mogą przelewać swoje prawo głosowania na mężów swych, mężów, synów, zięciów i braci rodzonych, z wyłączeniem jednak w plenipotencyi, jaki mianowicie stopień pokrewieństwa zachodzi między plenipotentem a mocodawczy-
nią. W imieniu osób, zostających pod opieką lub kuratelą, uczestniczą w zgromadzeniach opiekunowie ich lub kuratorowie. Nikt z uczestników zgromadzenia niema prawa do więcej, niż jednego głosu. Towarzystwa akcyjne i inne instytucje, będące członkami Towarzystwa—uczestniczą w zgromadzeniach wyborczych, z głosem jednym w osobie tego swego przedstawiciela, któremu będzie udzieloną specyalna na ten cel plenipotencya. W wszelkich wypadkach, gdy na zasadzie wyżej wyłożonych przepisów dozwolane jest przysyłanie plenipotentów, upoważnienie do głosowania może być udzielone na jedne tylko wybory.

Uwaga 1. Upoważnienia wydawane będą w formie listu pod adresem Towarzystwa i winny być złożone nie później, niż na trzy dni przed terminem wyborczego zgromadzenia.

Примѣчаніе 2. Членъ Общества взаимнаго кредита допустившій до протеста въ качествѣ векселедателя, поручителя или бланконадписателя учтенный въ обществѣ вексель и не оплатившій его за двѣ недѣли до избирательнаго собранія, лишается права участвовать въ собраніи и не можетъ быть избираемъ ни въ какія должности управленію дѣлами общества.

б) Время для производства выборовъ уполномоченныхъ назначается совѣтомъ общества. Въ теченіе двухъ недѣль дня опубликованія о томъ въ „Правительственномъ Вѣстникѣ“ и одной изъ мѣстныхъ газетъ, списки членовъ выставляются въ помѣщеніи управленія Общества для просмотра членамъ, которые имѣютъ право въ продолженіе означеннаго срока подавать возраженія противъ неправильностей или неполноты списковъ въ совѣтъ Общества, который и постановляетъ по нимъ окончательное рѣшеніе.

в) для производства выборовъ уполномоченныхъ учреждается изъ лицъ, состоящихъ членами Общества, три избирательныхъ собранія, изъ коихъ каждое выбираетъ одну третью всего числа уполномоченныхъ.

Для этого члены Общества вносятся въ списокъ въ томъ порядкѣ, въ какомъ они слѣдуютъ по суммѣ десятипроцентныхъ взносовъ ихъ въ оборотный капиталъ Общества. Затѣмъ лица, внесенныя въ означенный списокъ, дѣлятся на три разряда, а именно: къ первому разряду причисляются тѣ изъ показанныхъ въ началѣ списка члены, десятипроцентные взносы коихъ составляютъ въ совокупности одну третью всей суммы оборотнаго капитала Общества; къ второму разряду причисляются слѣдующіе за ними по списку члены, десятипроцентные взносы коихъ составляютъ также одну третью всего оборотнаго капитала; къ третьему—всѣ остальные члены.

г) Въ случаѣ многочисленности избирателей третьяго разряда, они могутъ быть подраздѣляемы на нѣсколько собраній, созываемыхъ отдѣльно, съ равнымъ числомъ членовъ въ каждомъ. Упомянутыя собранія избираютъ причитающуюся на долю часть изъ общаго числа уполномоченныхъ третьяго разряда.

д) Избирателямъ предоставляется выбирать уполномоченныхъ какъ изъ собственной среды, такъ и изъ числа членовъ, принадлежащихъ къ другимъ разрядамъ.

Uwaga 2. Członek Towarzystwa Wzajemnego Kredytu, który dopuścił, czy to jako wystawca, czy jako poręczyciel-żyrant do protestu zdyskontowanego w Towarzystwie wekslu i takowego na dwa tygodnie przed zgromadzeniem wyborczem nie opłacił, niema prawa uczestniczyć w zgromadzeniu i nie może być wybrany na żaden urząd w Towarzystwie.

b) Termin wyborów reprezentantów wyznacza Rada Towarzystwa. W ciągu dwóch tygodni od czasu ogłoszenia tego terminu w „Gońcu Urzędowym” i w jednej z miejscowych gazety listy członków wystawiają się w lokalu Zarządu Towarzystwa na użytek członków, którzy mają prawo w ciągu poprzedzającego terminu protestować przeciwko błędom lub niedokładnościom listy, zwracając się z tem do Rady Towarzystwa, która te zarzuty ostatecznie rozstrzyga.

c) W celu dokonania wyboru reprezentantów zwoływane są z członków Towarzystwa trzy zgromadzenia wyborcze, z których każde wybiera trzecią część reprezentantów. Na listę wyborczą członkowie Towarzystwa wpisują się w tym porządku, jak po sobie następują stosownie do sum ich 10% wkładów rzecz kapitału obrotowego. Następnie osoby do listy wpisane dzielą się na trzy kategorie, a mianowicie: do pierwszej kategorii należą ci umieszczeni na początku listy członkowie, których wkłady 10% razem wzięte stanowią trzecią część całego kapitału obrotowego Towarzystwa; do drugiej kategorii należą następujący po nich w liście członkowie, których 10% wkłady stanowią także jedną trzecią całego obrotowego kapitału; do trzeciej reszta członków.

d) W razie wielkiej liczby wyborców trzeciej kategorii, można ich podzielić na kilka zgromadzeń zwoływanych oddzielnie z równą ilością uczestników w każdym. Zgromadzenia te wybierają część na nich przypadającą z ogólnej ilości przedstawicieli trzeciej kategorii.

e) Wyborcom służy prawo wybierać reprezentantów z pośród swej grupy jak i z pośród członków innych grup.

Примѣчаніе. Уполномоченными не могутъ быть занимающія въ Обществѣ какія-либо административныя должности, замѣщаемыя по назначенію, а не по выбору.

е) Въ избирательныхъ собраніяхъ предсѣдательству предсѣдатель совѣта. Выборы производятся закрытою подачею голосовъ посредствомъ баллотировки шарами. Избранными въ уполномоченные признаются лица, получившія абсолютное большинство голосовъ. Если избранныхъ такимъ образомъ уполномоченныхъ окажется менѣе числа подлежащихъ избранію, то для выбора недостающаго числа составляется изъ лицъ, получившихъ наиболѣе голосовъ послѣ избранныхъ, списокъ кандидатовъ не болѣе какъ въ двойномъ числѣ противъ подлежащихъ еще избранію уполномоченныхъ; затѣмъ производится новая баллотировка только означенныхъ лицъ, причемъ получившіе наибольшее число голосовъ считаются избранными, хотя бы оно и не достигало половины всѣхъ данныхъ голосовъ. Между лицами, получившими равное число голосовъ, выборъ рѣшается посредствомъ жребія или другимъ способомъ по усмотрѣнію предсѣдателя.

ж) Всѣ замѣчанія и возраженія противъ неправильности допущенныхъ при производствѣ выборовъ уполномоченныхъ могутъ быть заявляемы предсѣдателю въ томъ же собраніи избирателей и симъ собраніемъ рѣшаются окончательно.

з) Въ случаѣ совершеннаго выбытія уполномоченнаго изъ состава собранія Общества прежде окончанія срока, на который онъ избранъ, его замѣняетъ лицо, получившее въ одномъ съ нимъ избирательномъ собраніи наибольшее послѣ избранныхъ уполномоченныхъ число голосовъ.

§ 35. Предметы занятій собранія уполномоченныхъ состоятъ:

1. Избраніе членовъ правленія, депутатовъ въ совѣтъ и членовъ въ ревизіонную комиссію для повѣрки отчетовъ слѣдующаго за собраніемъ уполномоченныхъ года и кандидатовъ на мѣста сихъ послѣднихъ членовъ.

2. Разсмотрѣніе и утвержденіе представляемыхъ совѣтомъ предъ наступленіемъ каждаго года смѣты расходовъ, по окончаніи же года отчета о всѣхъ операціяхъ и о положеніи дѣлъ Общества и постановленіе заключеній по докладамъ ревизіонной комиссіи.

Uwaga. Reprezentantami nie mogą być osoby pełniące w Towarzystwie jakiegobądź urzędy administracyjne, ulegające nominacyi a nie wyszłe z wyborów.

f) W zgromadzeniach wyborczych przewodniczy prezes Rady. Wyборы odbywają się tajemnie przez balotowanie gałkami. Za wybranych poczytują się osoby, które otrzymały absolutną większość głosów. Na wypadek, jeżeli ilość tym sposobem wybranych będzie mniejszą, niż wybrać należało to w celu wybrania brakujących z osób mających za sobą najwięcej wybranych głosów, formuje się lista kandydatów, zawierająca nie więcej jak dwa razy większą liczbę członków, niż wybranych należy; poczem następuje znów balotowanie z tej tylko listy i osoby, które otrzymały największą ilość głosów, poczytują się za wybrane, choćby ilość głosów za sobą mieli mniejszą od połowy głosujących. Między osobami, które otrzymały taką samą ilość głosów rozstrzyga los lub inny sposób, wedle uznania prezesa.

g) Wszelkie zarzuty i spory, tyczące nielegalności wyborów na reprezentantów, mogą być komunikowane prezesowi na posiedzeniu zgromadzenia wyborów i przez nie rozstrzygają się ostatecznie.

h) W razie wystąpienia z Towarzystwa wybranego reprezentanta przed terminem, na jaki był wybrany, zastępuje go osoba, która w tem samem zgromadzeniu wyborczem otrzymała największą po wybranych ilość głosów.

§ 35. Zakres działania reprezentantów jest następujący:

1. Wybór członków Zarządu, członków Rady i członków komisji rewizyjnej, dla sprawdzenia rachunków za rok następujący po zgromadzeniu reprezentantów, a również wybór kandydatów na miejsce tych ostatnich członków.

2. Rozpoznawanie i zatwierdzanie przedstawionego z początkiem każdego roku przez Radę preliminarza wydatków, zaś na upływie roku sprawozdania z wszelkich operacyj i stanu finansów Towarzystwa, również wydania decyzji, na podstawie sprawozdania komisji rewizyjnej.

3. Утверждение распределения прибылей.

4. Рассмотрение и разрешение предположений правления совета и членов Общества, равно всех дел, превышающих полномочие правления и совета.

5. Обсуждение предполагаемых изменений и дополнений устава.

6. Разрешение предположений о приобретении недвижимых имуществ, необходимых для помещения управления и устройства складов Общества.

7. Назначение способа и размера вознаграждения деловых советников, председателя и членов правления, членов правления комитета и ревизионной комиссии по представлению совета (§ 47, п. 5), и

8. Постановление о закрытии и ликвидации дела Общества без обязательного к тому повода.

§ 36. Для соблюдения в собрании уполномоченных делового порядка члены оного избирают из своей среды для каждого собрания председателя, на обязанность которого возлагается как надзор за порядком в совещаниях, так и ближайшее руководство всеми последними. Избрание сего лица совершается под председательством председателя совета, которым и докладываются подлежащие обсуждению собрания дела.

§ 37. Собрания уполномоченных бывают обыкновенные и чрезвычайные. Первые созываются советом Общества раз в год не позже марта месяца, а последние назначаются по приглашению правления, решению совета или по требованию уполномоченных в числе не менее пятинадцати лиц. Подлежащие обсуждению собрания дела вносятся в оное советом Общества.

О предстоящем собрании уполномоченных делается публикация в „Правительственном Вестнике“, одной или нескольких местных газетах за две недели до назначенного срока. В публикации сей должно быть пропечатано правило § 38 *) и означены дела, подлежащие обсуждению собрания.

9) О том, что собрание уполномоченных признается состоявшимся не взирая на число явившихся в него уполномоченных.

3. Zatwierdzenie podziału zysków.

4. Rozpoznawanie i rozstrzyganie wniosków Zarządu, Rady
członków Towarzystwa również wszelkich spraw przekracza-
jących władzę Zarządu i Rady.

5. Decyzja co do zamierzonych zmian i uzupełnień ustawy.

6. Rozstrzyganie projektów nabycia nieruchomości niez-
budowanych na pomieszczenie Zarządu i urządzenie składów Towa-
rzystwa.

7. Oznaczenie sposobu i wysokości wynagrodzenia człon-
ków Rady, prezesa i członków Zarządu, członków Komitetu
kredytowego i Komisji rewizyjnej wedle przedstawienia Rady.
(47 p. 5).

8. Postanowienie dotyczące rozwiązania i likwidacji intere-
sów Towarzystwa bez obowiązkowych powodów.

§ 36. W celu zachowania w zgromadzeniu reprezentan-
tów należytego porządku członkowie takowego wybierają z po-
śród siebie na każde zgromadzenie przewodniczącego obowiąz-
kiem którego jest pilnować porządku obrad i kierować tak-
imi. Wybór tej osoby odbywa się pod prezydencją prezesa
Rady, który też wyłącza sprawy podlegające rozstrzygnięciu
zgromadzenia.

§ 37. Zgromadzenia reprezentantów będą zwyczajne i nad-
zwyczajne. Pierwsze zwołują się przez Radę Towarzystwa,
raz do roku nie później niż w marcu, drugie zaś wyznaczają
w skutek wezwania Zarządu, postanowienia Rady lub na
żądanie nie mniej niż 15 reprezentantów. Sprawy podlegające
rozstrzygnięciu na zgromadzeniu wnosi Rada Towarzystwa

O mającem nastąpić zgromadzeniu reprezentantów dru-
gie się ogłoszenie w „Prawit. Wiestn.“ i w jednej lub w kil-
ku gazetach miejscowych na dwa tygodnie przed terminem
wyznaczonym. W ogłoszeniu tem wymienia się odnośny ustęp
(38 *) jak również przedmioty podlegające decyzji.

*) O tem, że Zgromadzenie Reprezentantów ważne jest bez względu na
liczbę obecnych.
Ustawa.

Примѣчаніе. Уполномоченный въ Обществѣ, доплатившій до протеста въ качествѣ векселедателя, поручителя или бланконадписателя учтенный въ Обществѣ вексели и не оплатившій его за двѣ недѣли до собранія уполномоченныхъ, лишается права участвовать въ собраніи и можетъ быть избираемъ ни въ какія должности по уполномоченію дѣлами Общества.

§ 38. Собраніе уполномоченныхъ признается состоявшимся, не взирая на число явившихся въ него уполномоченныхъ.

Рѣшенія собранія уполномоченныхъ постановляются простымъ большинствомъ голосовъ, исключая дѣлъ, означенныхъ въ пп. 5 и 8 § 35. Въ случаѣ равенства голосовъ, голосъ предсѣдателя даетъ перевѣсъ.

Для дѣйствительности постановленій по дѣламъ, означеннымъ въ пп. 5 и 8 § 35, необходимо большинство трехъ четвертей голосовъ присутствовавшихъ въ собраніи уполномоченныхъ.

§ 39. Предложенія членовъ Общества должны быть заявляемы письменно совѣту по крайней мѣрѣ за три дня до собранія и подписаны не менѣе, какъ пятнадцатью членами.

§ 40. Предполагаемыя измѣненія и дополненія уставу должны быть заявлены письменно въ совѣтъ Общества не позже, какъ за мѣсяцъ до собранія уполномоченныхъ и вводятся въ собраніе съ заключеніемъ совѣта, который обязанъ предварительно обсудить ихъ. Если измѣненія и дополненія сии будутъ приняты собраніемъ, то о семъ представляется сообщеніемъ Общества Министру Финансовъ на дальнѣйшее въ установленномъ порядкѣ разрѣшеніе.

б) Совѣтъ Общества.

§ 41. Совѣтъ Общества состоитъ изъ шести депутатовъ избираемыхъ собраніемъ уполномоченныхъ изъ членовъ Общества, и изъ членовъ Правленія.

Въ случаѣ развитія дѣлъ Общества, число депутатовъ и членовъ Правленія можетъ быть увеличено по постановленію собранія уполномоченныхъ.

§ 42. Депутаты избираются на три года и выбываютъ сначала по очереди, опредѣляемой жребіемъ, каждый годъ по

Uwaga. Reprezentant który dopuścił jako wystawca, poręczyciel lub żyrant do protestu wekslu, zdyskontowanego w Towarzystwie i nie zapłacił takowego na dwa tygodnie przed Zgromadzeniem Reprezentantów, traci prawo uczestnictwa w Zgromadzeniu i nie może być wybieranym na żadne urzędy w Zarządzie Towarzystwa.

§ 38. Zgromadzenie Reprezentantów jest ważne bez względu na liczbę obecnych. Postanowienia na Zgromadzeniu Reprezentantów zapadają prostą większością głosów za wyjątkiem przedmiotów wspomnianych w punk. 5 i 8 § 35. W razie równości głosów głos przewodniczącego przeważa.

Postanowienia w przedmiotach wspomnianych w punk. 5 i 8 § 35 są ważne po uzyskaniu większości $\frac{3}{4}$ głosów obecnych na zebraniu reprezentantów.

§ 39. Wnioski członków Towarzystwa winny być podane Radzie na piśmie przynajmniej na dni trzy przed terminem zgromadzenia i podpisane przynajmniej przez 15 członków.

§ 40. Proponowane zmiany i uzupełnienia ustawy winny być podawane na piśmie do Rady Towarzystwa przynajmniej na miesiąc przed Zgromadzeniem Reprezentantów i przedstawiane Zgromadzeniu z wnioskiem Rady, która winna wprzód je ocenić. W razie jeżeli te zmiany przez Zgromadzenie przyjęte zostaną, to Rada przedstawia je Ministrowi Skarbu w celu rozstrzygnięcia w drodze ustanowionej.

b) Rada Towarzystwa.

§ 41. Rada Towarzystwa składa się z sześciu delegatów, wybieranych przez Zgromadzenie Reprezentantów z pośród członków Towarzystwa i członków Zarządu.

W razie rozwoju interesów Towarzystwa, liczba członków Rady, jak również członków Zarządu może być powiększona przez uchwałę Zgromadzenia Reprezentantów.

§ 42. Delegaci wybierani zostają na lat trzy i wychodzą z początku przez losowanie corocznie po dwóch, następnie zaś

два депутата, а потомъ—по старшинству вступленія. Выбшіе депутаты могутъ быть избираемы вновь. Въ случаѣ бытія кого-либо изъ депутатовъ до срока, для замѣщенія бывшаго избирается, при первомъ же собраніи уполномоченныхъ новый депутатъ, который остается въ этомъ званіи до окончанія срока, на который былъ избранъ депутатъ, имъ замѣненный.

Примѣчаніе. Въ случаѣ увеличенія числа депутатовъ очередь ихъ выбытія опредѣляется собраніемъ уполномоченныхъ.

§ 43. Предсѣдатель совѣта избирается депутатами изъ среды на одинъ годъ. Въ случаѣ отсутствія предсѣдателя, избирается временно предсѣдательствующій.

§ 44. Совѣтъ собирается не менѣе одного раза въ мѣсяцъ.

Въ случаѣ надобности, засѣданія совѣта могутъ быть созываемы и чаще по приглашенію правленія Общества, или по желанію, изъявленному не менѣе какъ тремя депутатами.

§ 45. Засѣданія совѣта считаются состоявшимися, если въ нихъ присутствуетъ не менѣе шести лицъ, въ томъ числѣ не менѣе четырехъ депутатовъ.

§ 46. Дѣла въ совѣтѣ рѣшаются по простому большинству голосовъ. При равенствѣ голосовъ, голосъ предсѣдательствующаго въ совѣтѣ даетъ перевѣсъ.

§ 47. Къ предметамъ занятій совѣта относятся:

1. Опредѣленіе наибольшаго размѣра, выше котораго кредитъ не долженъ быть открываемъ никому изъ членовъ Общества (§ 5).

2. Назначеніе размѣра процентовъ по учету векселей, по ссудамъ, по вкладамъ и по текущимъ счетамъ и комиссіоннаго вознагражденія за производство порученій и храненіе цѣнностей, равно опредѣленіе прочихъ условій веденія операций Общества.

3. Опредѣленіе и увольненіе, по представленію правленія, бухгалтеровъ, ихъ помощниковъ, кассировъ и дѣлопроизводителей и назначеніе имъ содержанія.

Примѣчаніе. Опредѣленіе и увольненіе прочихъ служащихъ зависятъ непосредственно отъ усмотрѣнія правленія.

плєнія. Выбѣраюг старшенства wyboru. Delegaci wychodzący mogą być
Въ случаѣ выбѣрани ponownie. W razie wyjścia którego z delegatów
замѣщенія przed terminem, na pierwszym zgromadzeniu wybrany będzie
и уполномоченный delegat, który będzie pełnił obowiązki swe do upływu
томъ званіи terminu urzędowania tego delegata, na miejsce którego został
утатъ, имъ wybrany.

ла депутатомъ
мъ уполном
Uwaga. W razie powiększenia liczby delegatów kolej
ich wychodzenia będzie ustanowiona przez Zgromadzenie
Reprezentantów.

путатами и
я предтѣд
§ 43. Prezesa Rady wybierają delegaci z pośród sie-
na rok jeden. Na czas nieobecności prezesa wybrany bę-
nie czasowo przewodniczący.

аза въ м
§ 44. Rada zbiera się przynajmniej raz na miesiąc. W ra-
ie potrzeby Rada może się zbierać i częściej, na żądanie Za-
ządu Towarzystwa, lub też w skutek życzenia przynajmniej
czek delegatów.

имися, есл
томъ числ
§ 45. Do ważności postanowień Rady niezbędna jest obec-
ność przynajmniej sześciu członków, w liczbie których powin-
no być przynajmniej czterech delegatów.

у больши
едствител
§ 46. Rada decyduje prostą większością głosów; w razie
ówności głosów przeważa głos prezesa Rady.

н:
§ 47. Do atrybucyi Rady należą następujące czynności:

1) Określenie najwyższej sumy, po nad którą żaden z człon-
ków Towarzystwa nie może mieć udzielonego kredytu (§ 5).

2) Oznaczenie stopy procentowej od dyskonta weksli, po-
życzek, wkładów, rachunków bieżących i komisowego za za-
łatwianie różnych zleceń, przechowanie rzeczy wartościowych,
як również określenie sposobu prowadzenia interesów Towa-
rzystwa.

3) Przyjmowanie i uwalnianie, na przedstawienie Zarządu,
buchalterów, ich pomocników, kasjerów i wyznaczenie im wy-
nagrodzenia.

Uwaga, Przyjmowanie i uwalnianie innych pracują-
cych zależy bezpośrednio od uznania Zarządu.

4. Разсмотрѣніе ежегодныхъ смѣтъ расходамъ по управленію дѣлами Общества и предъявленіе таковыхъ смѣтъ на утвержденіе собранія уполномоченныхъ со своимъ заключеніемъ.

5. Представленіе на утвержденіе собранія уполномоченныхъ предположеній о способѣ и размѣрѣ вознагражденія председателя и членовъ правленія, членовъ пріемнаго комитета и ревизіонной комисіи.

6. Утвержденіе инструкцій правленію о распредѣленіи нятій между членами и о порядкѣ дѣлопроизводства, счетоводства и отчетности.

7. Пересмотръ, каждые три мѣсяца, всѣхъ обязательствъ и векселей, принятыхъ правленіемъ, свидѣтельствованіе наличности кассы и, независимо отъ того, производство внезапныхъ ревизій.

Примѣчаніе. Совѣтъ можетъ назначать одного или нѣсколькихъ депутатовъ для постояннаго наблюденія операціями Общества. Всѣ свои замѣчанія относительно веденія дѣлъ Общества депутаты эти сообщаютъ правленію, которое, въ случаѣ несогласія своего съ замѣчаніями депутатовъ, обязано для разбора несогласій созвать совѣтъ.

8. Повѣрка составляемыхъ правленіемъ ежемѣсячныхъ балансовъ о положеніи дѣлъ Общества и общаго годового отчета и изготовленіе по сему отчету доклада въ собраніе уполномоченныхъ съ предположеніемъ о распредѣленіи прибылей и о покрытіи убытковъ.

9. Опредѣленіе, по представленію правленія, подъ какими дѣльными бумагами и движимостями могутъ быть выдаваемы ссуды и въ какомъ размѣрѣ, въ предѣлахъ, указанныхъ въ § 17.

10. Предварительное разсмотрѣніе всѣхъ дѣлъ, подлежащихъ обсужденію въ собраніи уполномоченныхъ, и представленіе собранію по всѣмъ дѣламъ заключеній.

11. Постановленія о продажѣ принятыхъ въ залогъ, на основаніи § 9, недвижимыхъ имуществъ, въ случаѣ неисправности передъ Обществомъ представившихъ ихъ въ залогъ членовъ (§ 29) и производство продажи означенныхъ имуществъ.

12. Разрѣшеніе представляемыхъ правленіемъ разныхъ вопросовъ и недоразумѣній, за исключеніемъ подлежащихъ разсмотрѣнію собранія уполномоченныхъ.

13. Замѣщеніе своими членами членовъ правленія, въ случаѣ временнаго ихъ отсутствія или окончательнаго выбытія до срока, на который они избраны.

- 4) Rozpoznawanie rocznych projektów etatu biura Towarzystwa i przedstawianie takowego projektu ze swoim wnioskiem na zatwierdzenie Zgromadzenia Reprezentantów.
- 5) Przedstawianie do zatwierdzenia Zgromadzenia Reprezentantów projektu określającego sposób i wysokość wynagrodzenia prezesa i członków Zarządu, członków Komitetu Kredytowego i Komisji Rewizyjnej.
- 6) Zatwierdzanie instrukcji dla Zarządu co do podziału pracy między członkami jego, manipulacji biurowej, rachunkowości i sposobu układania sprawozdań.
- 7) Sprawdzanie co trzy miesiące wszystkich zobowiązań i weksli przyjętych przez Zarząd, poświadczanie stanu kasy niezależnie od tego dokonywanie nadzwyczajnych rewizji.

Uwaga. Rada ma prawo delegować jednego lub kilku swoich członków do ciągłego kontrolowania czynności Towarzystwa. Delegowani komunikują Zarządowi Towarzystwa swoje wnioski co do sposobu prowadzenia interesów Towarzystwa; w razie, jeśli Zarząd nie zgadza się z wnioskami delegatów Rady, obowiązany jest zwołać Radę w celu rozstrzygnięcia sporu.

8) Sprawdzanie miesięcznych sprawozdań Zarządu o stanie interesów Towarzystwa, jak również sprawdzanie rocznego sprawozdania i przygotowanie ze swej strony relacji dla Zgromadzenia Reprezentantów z projektem podziału zysków i strat.

9) Określenie na wniosek Zarządu w granicach wskazanych w § 17, jakie papiery wartościowe i ruchomości mogą być przyjmowane na zastaw i do jakiej wysokości.

10) Upřednie rozpoznawanie wszystkich spraw, mających być przedstawionymi Zgromadzeniu Reprezentantów i udzielanie do nich swojej opinji.

11) Postanowienie sprzedaży nieruchomości, na których osownie do § 9, są zabezpieczone należności Towarzystwa, oraz dokonywanie tejże sprzedaży (§ 29).

12) Decydowanie różnych przedstawionych przez Zarząd kwestji, z wyjątkiem tych, które należą do kompetencji Zgromadzenia Reprezentantów.

13) Zastępstwo przez delegatów ze swego grona członków Zarządu w razie czasowej ich nieobecności lub w razie usunięcia się którego przed upływem czasu, na jaki został wybrany.

14. Назначеніе изъ своей среды, или изъ прочихъ членъ Общества трехъ лицъ для повѣрки и утвержденія описей движимыхъ имуществъ, представляемыхъ членами Общества обезпеченіе принимаемого ими на себя обязательства отвѣтствовать по операціямъ Общества.

15. Избраніе членовъ Общества, не входящихъ въ составъ совѣта и правленія, въ пріемный комитетъ для опредѣленія размѣра кредита, открываемаго вновь вступающимъ Общество членамъ и оцѣнки векселей.

16. Представленіе на разрѣшеніе Министра Финансовъ вѣдомствъ, по исполненію сего устава, недоразумѣній и просовъ, не требующихъ измѣненій устава.

§ 48. Совѣтъ даетъ отчетъ о своихъ дѣйствіяхъ въ теченіе года собранію уполномоченныхъ.

Въ случаѣ разногласія между совѣтомъ и правленіемъ какихъ-либо вопросахъ, дѣла поступаютъ на разрѣшеніе собранія уполномоченныхъ.

§ 49. Депутаты, присутствующіе въ совѣтѣ, въ вознагражденіе за свои труды пользуются разовыми билетами (жетоны) за каждое засѣданіе, по утвержденіи собраніемъ уполномоченныхъ размѣра вознагражденія этимъ способомъ, только въ тѣ годы, когда операціи Общества дали чистую прибыль.

§ 50. Депутаты подлежатъ отвѣтственности по закону за неисполненіе возложенныхъ на нихъ обязанностей по управленію дѣлами Общества; но за убытки и долги Общества по его операціямъ отвѣтствуютъ наравнѣ съ другими членами Общества, соразмѣрно суммѣ открытаго каждому изъ нихъ кредита.

в) Правленіе.

§ 51. Правленіе Общества состоитъ изъ трехъ членовъ избираемыхъ собраніемъ уполномоченныхъ изъ членовъ Общества на три года. Члены правленія выбираютъ изъ среды своей предсѣдателя на одинъ годъ.

Члены правленія выбываютъ по очереди, каждый годъ по одному, каковая на первое время опредѣляется по жребію, а впослѣдствіи — по старшинству избранія.

14) Mianowanie ze swego grona, lub też z pomiędzy innych członków Towarzystwa trzech osób do sprawdzania i zatwierdzania opisu nieruchomości, proponowanych przez członków Towarzystwa, jako zabezpieczenie żądanych pożyczek.

15) Wybór członków Towarzystwa, nie będących członkami Rady lub Zarządu do Komitetu Kredytowego w celu oznaczania wysokości kredytu nowowstępującym członkom, oraz oznaczania wartości weksli.

16) Przedstawianie do decyzji Ministra Skarbu nieporozumień i kwestyj napotykanych przy stosowaniu ustawy, o ile nie dotyczy zmiany samej ustawy.

§ 48. Rada obowiązana zdawać sprawę Zgromadzeniu Reprezentantów ze swoich w ciągu roku czynności.

W razie różnicy poglądów między członkami Rady i Zarządu co do jakiegokolwiek kwestyj spór rozstrzyga Zgromadzenie Reprezentantów.

§ 49. Delegaci należący do Rady za swoje czynności otrzymują żetony za każde posiedzenie po zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Reprezentantów wysokości takiego wynagrodzenia, lecz tylko w tych latach, kiedy operacye Towarzystwa dały czysty zysk.

§ 50. Delegaci są odpowiedzialni podług prawa za niepełnienie leżących na nich obowiązków w zawiadywaniu sprawami Towarzystwa, lecz za zobowiązania i straty Towarzystwa odpowiadają w ten sam sposób, jak i wszyscy członkowie Towarzystwa, do wysokości sumy przyznanego każdemu z nich kredytu.

c) Zarząd.

§ 51. Zarząd Towarzystwa składa się z trzech członków wybieranych przez Zgromadzenie Reprezentantów z liczby członków Towarzystwa na lat trzy. Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie prezesa na jeden rok. Członkowie wychodzą kolejno, co rok jeden; z początku przez losowanie, a następnie kolejną starszeństwa wyboru.

На мѣсто выбывшихъ избираются въ собраніи уполномоченныхъ другія лица, но могутъ быть опять избраны тѣ самыя лица.

Примѣчаніе. Въ случаѣ увеличенія числа членовъ (§ 41), порядокъ ихъ выбытія опредѣляется собраніемъ уполномоченныхъ.

§ 52. Въ случаѣ отсутствія предсѣдателя, мѣсто его занимаетъ одинъ изъ членовъ правленія по опредѣленію правленія, а для замѣны заступившаго мѣсто предсѣдателя или отсутствующаго по какому-либо случаю члена, немедленно назначается совѣтомъ одинъ изъ депутатовъ. Депутатъ совѣта назначенный на мѣсто члена правленія, остается въ этой должности до перваго собранія уполномоченныхъ, которое избираетъ новаго члена правленія на тотъ срокъ, на который былъ избранъ выбывшій изъ состава правленія членъ. Во время исполненія должности члена правленія, депутатъ пользуется всеми правами и несетъ всѣ обязанности его.

§ 53. Правленіе завѣдываетъ всѣми дѣлами Общества, исключая предоставленныхъ непосредственно приемному комитету (§ 59) и совѣту (§ 47).

Въ частности вѣдѣнію правленія подлежатъ:

1. Веденіе всѣхъ дозволенныхъ Обществу операций.
2. Опредѣленіе, совмѣстно съ приемнымъ комитетомъ, степени благонадежности представляемыхъ къ учету векселей (ст. 1 § 17), а также размѣра для каждаго изъ членовъ Общества той суммы, выше коей не должны быть принимаемы векселя къ учету. Опредѣленія по симъ предметамъ постановляются закрытою баллотировкою, большинствомъ двухъ третей голосовъ.
3. Предварительное обсужденіе всѣхъ вопросовъ, подлежащихъ разсмотрѣнію собранія уполномоченныхъ.
4. Изготовленіе ежемѣсячныхъ балансовъ о положеніи дѣлъ Общества.
5. Составленіе годоваго отчета для собранія уполномоченныхъ.
6. Составленіе годовыхъ смѣтъ расходамъ.

Главная же обязанность правленія должна состоять въ сохраненіи наличности кассы Общества въ достаточномъ размѣ-

Na miejsce wychodzących Zgromadzenie Reprezentantów wybiera innych, lecz mogą być ponownie wybrani i ci sami.

Uwaga. W razie powiększenia liczby członków Zarządu (§ 41) sposób ich ustępowania będzie określony przez Zgromadzenie Reprezentantów.

§ 52. W razie nieobecności prezesa, miejsce jego zastępuje jeden z członków na mocy postanowienia tegoż Zarządu, a zastępcę zaś tego członka lub też na miejsce członka, który w jakichkolwiek bądź przyczyn jest nieobecny, Rada bezzwłocznie deleguje jednego ze swoich członków. Delegowany Rady pełni obowiązki członka Zarządu aż do pierwszego zgromadzenia reprezentantów, na którem powinien być dopełniony wybór nowego członka Zarządu, który będzie pełnił obowiązki przez czas, na jaki był wybrany ustępujący członek Zarządu. W czasie pełnienia obowiązków członka Zarządu delegowany Rady korzysta z wszelkich jego praw i pełni wszystkie jego obowiązki.

§ 53. Zarząd zawiaduje wszystkimi interesami Towarzystwa, z wyjątkiem tych, które należą do atrybucyi Rady (§ 59) i Komitetu Kredytowego (§ 47).

Obowiązki Zarządu w szczególności są następujące:

- 1) Prowadzenie wszelkich dozwolonych Towarzystwu operacyj.
- 2) Orzekanie, wspólnie z Komitetem Kredytowym, o wartości weksli przedstawionych do dyskonta (p. 1 § 17), jak również oznaczanie najwyższej sumy kredytu dla każdego z członków. Postanowienia w tym przedmiocie zapadają przez tajne głosowanie większością dwóch trzecich głosów.
- 3) Przygotowawcze rozpoznawanie wszystkich kwestyj, podlegających decyzji Zgromadzenia Reprezentantów.
- 4) Sporządzanie bilansów miesięcznych o stanie interesów Towarzystwa.
- 5) Układanie sprawozdania rocznego dla Zgromadzenia Reprezentantów.
- 6) Układanie rocznego etatu wydatków.

Głównym zaś obowiązkiem Zarządu jest czuwanie nad utrzymaniem w kasie Towarzystwa ilości gotowizny, wystar-

рѣ, какъ для безостановочнаго удовлетворенія требованій о вратѣ вкладовъ и уплатъ по текущимъ счетамъ, такъ и вообще для точнаго исполненія принятыхъ Обществомъ на себя обязательствъ.

§ 54. Всѣ письменныя сношенія Общества производятся правленіемъ, за подписью предсѣдателя и одного изъ членовъ; обязательства же Общества должны быть за подписью предсѣдателя и двухъ другихъ членовъ.

§ 55. Вознагражденіе членовъ правленія зависитъ отъ усмотрѣнія собранія уполномоченныхъ и можетъ состоять или изъ постояннаго жалованья, или изъ отчисленія въ раздѣлъ между ними указанной собраніемъ доли годовой прибыли, или же изъ соединенія того и другого способовъ.

§ 56. Дни засѣданія правленія, распредѣленіе занятій между его членами и вообще внутренній порядокъ дѣлопроизводства, счетоводства и отчетности опредѣляются инструкціею, составляемою правленіемъ и утверждаемою совѣтомъ (п. 6 § 47).

§ 57. Предсѣдатель правленія есть главный руководитель всего дѣлопроизводства. Члены помогаютъ ему, заведывая каждый какой-либо отдѣльною частью управленія.

Для дѣйствительности засѣданія правленія требуется присутствіе предсѣдателя и двухъ другихъ членовъ.

Дѣла въ правленіи рѣшаются по большинству голосовъ. При равенствѣ голосовъ, голосъ предсѣдателя даетъ перевѣсъ. Если въ правленіи состоится болѣе двухъ мнѣній по одному дѣлу, то дѣло это поредается на рѣшеніе совѣта.

Постановленія правленія записываются въ журналъ и подписываются всѣми присутствующими въ засѣданіи членами.

§ 58. Предсѣдатель и члены правленія должны исполнять свои обязанности на основаніи сего устава, данныхъ имъ совѣтомъ инструкцій, а также постановленій собранія уполномоченныхъ по долгу совѣсти и въ видахъ пользы Общества. За превышеніе власти и вообще противозаконныя дѣйствія, они, независимо отъ увольненія собраніемъ уполномоченныхъ, по представленію о семъ совѣта, подлежатъ личной и имущественной отвѣтственности въ установленномъ общими законами порядкѣ, но за долги и убытки по операціямъ Общества отвѣтствуютъ наравнѣ съ другими членами Общества, соразмѣрно открытому каждому изъ нихъ кредиту.

zającej na bezzwłoczne zaspokojenie wszelkich zobowiązań przez Towarzystwo przyjętych.

§ 54. Wszelkie korespondencje w imieniu Towarzystwa prowadzi Zarząd, a podpisuje prezes i jeden z członków Zarządu, zobowiązania zaś Towarzystwa winny być podpisane przez prezesa i dwóch członków Zarządu.

§ 55. Wynagrodzenie członków Zarządu oznacza zgromadzenie reprezentantów. Mogą oni pobierać albo stałą pensję, albo do podziału procent od zysków, wskazany przez Zgromadzenie, lub też w części pensję, w części procent.

§ 56. Dni posiedzeń Zarządu, rozdział czynności między jego członkami i wogóle wewnętrzna biurowa i rachunkowa manipulacja powinna być określona w instrukcyi, ułożonej przez Zarząd, a zatwierdzonej przez Radę (p. 6 § 47).

§ 57. Prezes Zarządu jest głównym kierownikiem wszystkich działań Towarzystwa, członkowie Zarządu pomagają mu, zawiadując każdy z nich pewnem działem czynności.

Dla ważności postanowień Zarządu wymagana jest obecność prezesa i dwóch członków Zarządu.

Zarząd decyduje większością głosów. W razie równości zdań głos prezesa przeważa. Gdyby przy decydowaniu jakiej kwestyi przez Zarząd wynikły więcej niż dwa zdania, to sporna kwestya będzie przedstawiona do decyzji Rady.

Postanowienia Zarządu zapisywane zostają w księdze protokołów i podpisane przez obecnych członków.

§ 58. Prezes i członkowie Zarządu w pełnieniu swych obowiązków obowiązani stosować się do niniejszej ustawy, instrukcyj danych przez Radę i postanowień zgromadzenia Reprezentantów i pełnić obowiązki swe sumiennie, mając na względzie dobro Towarzystwa. Za nadużycie swej władzy i wogóle bezprawne działania, niezależnie od usunięcia od obowiązków przez Zgromadzenie Reprezentantów na przedstawienie Rady, odpowiadają majątkowo na zasadzie praw ogólnych, lecz za długi i straty z tytułu operacyj Towarzystwa odpowiadają na równi z innymi członkami Towarzystwa w stosunku przyznanego każdemu z nich kredytu.

2) *Пріемный Комитетъ.*

§ 59. Для разсмотрѣнія прошеній о принятіи въ члены Обществъ и оцѣнки обезпеченій, представляемыхъ согласно § 9, а также для опредѣленія совмѣстно съ правленіемъ степени благонадежности векселей, представляемыхъ къ учету (ст. § 17), и размѣра той суммы, выше коей не должны быть принимаемы векселя къ учету отъ каждаго члена, избирается совѣтомъ комитетъ изъ десяти членовъ Общества.

Примѣчаніе. Если число членовъ Общества значительно возрастаетъ, то число членовъ пріемнаго комитета можетъ, по рѣшенію собранія уполномоченныхъ, быть увеличено.

§ 60. Изъ числа членовъ комитета выбываетъ по очереди каждые шесть мѣсяцевъ, половина составляющихъ его лицъ и замѣняется новыми членами.

Члены, выбывающіе изъ комитета, могутъ быть вновь избираемы не ранѣе какъ чрезъ шесть мѣсяцевъ.

Каждый членъ Общества, не занимающій должности члена правленія или депутата, можетъ быть приглашенъ въ члены пріемнаго комитета.

Предсѣдатель комитета избирается его членами изъ своей среды на каждое засѣданіе.

§ 61. Пріемный комитетъ, для разсмотрѣнія передаваемыхъ въ него правленіемъ прошеній, документовъ и векселей собирается по мѣрѣ надобности.

§ 62. Послѣ словесныхъ совѣщаній о лицахъ, ходатайствующихъ о пріемѣ ихъ въ члены Общества, пріемный комитетъ постановляетъ окончательное о семъ рѣшеніе посредствомъ закрытой баллотировки, опредѣляя, вмѣстѣ съ тѣмъ, размѣръ суммы, въ которой можетъ быть открытъ имъ кредитъ въ предѣлахъ, устанавливаемыхъ согласно §§ 47 и 53 сего устава.

Для дѣйствительности постановленій по сему предмету пріемнаго комитета необходимо, чтобы оно было принято не менѣе, какъ тремя четвертями голосовъ присутствующихъ членовъ комитета, и чтобы въ засѣданіи находилось не менѣе половины всего числа членовъ его (§ 59).

d) *Komitet Kredytowy.*

§ 59. Rada Towarzystwa wybiera Komitet złożony z dzie-
ciu osób, który decyduje o przyjęciu członków do Towarzy-
wa, ocenia przedstawiane, stosownie do § 9, zabezpieczenia
edytów, rozpoznaje łącznie z Zarządem wartość przedstawi-
ch do dyskonta weksli (p. 1 § 17), wreszcie oznacza sumę,
jakiej weksle danego członka mogą być przyjmowane do
skonta.

Uwaga. W razie znacznego powiększenia się liczby
członków, skład Komitetu Kredytowego może być powięk-
szony na mocy decyzji Zgromadzenia Reprezentantów.

§ 60. Co sześć miesięcy połowa członków Komitetu Kre-
towego kolejno wychodzi, w ich zaś miejsce wchodzi nowi
członkowie. Członkowie wychodzący mogą być wybierani po-
ownie, lecz dopiero po upływie sześciu miesięcy.

Każdy członek, nie będący ani członkiem Rady, ani Za-
radu, może być członkiem Komitetu Kredytowego. Przewo-
niczącego Komitetu wybierają członkowie tegoż na każdym
posiedzeniu.

§ 61. Komitet Kredytowy, celem rozpoznawania podań,
dokumentów i weksli komunikowanych mu przez Zarząd, zbie-
ga się w miarę potrzeby.

§ 62. Komitet decyduje stanowczo o przyjęciu do Towa-
zystwa, określając jednocześnie wysokość kredytu, który może
być członkowi przyznany w granicach określonych w §§ 47
i 53 niniejszej Ustawy. Decyzja taka po uprzednich rozpra-
wach zapada przez tajne głosowanie.

Do ważności postanowień Komitetu Kredytowego potrze-
bna jest obecność przynajmniej połowy jego członków; decyzja
zapada większością trzech czwartych głosów obecnych na po-
siedzeniu członków (§ 59).

§ 63. Въ случаѣ отказа просителю въ принятіи его члены, всѣ представленные имъ документы возвращаются чрезъ правленіе, безъ всякихъ объясненій о руководившемъ комитетомъ соображеніяхъ.

§ 64. Степень благонадежности векселей, предъявляемыхъ къ учету (§ 17 п. 1), а также размѣръ суммы, свыше которой не должны быть принимаемы къ учету векселя отъ каждаго лица, опредѣляется въ общихъ засѣданіяхъ правленія съ нами пріемнаго комитета, въ числѣ не менѣе половины (п. 2 § 53).

§ 65. Вознагражденіе членовъ пріемнаго комитета засчитывается отъ усмотрѣнія собранія уполномоченныхъ.

VI. Отчетность.

§ 66. Операционный годъ Общества считается съ 1-го января по 31-е декабря.

§ 67. Подробный годовой отчетъ Общества долженъ быть составленъ и переданъ правленіемъ ревизіонной комиссіи для проверки, не позже, какъ за мѣсяць до дня, назначеннаго для очереднаго собранія уполномоченныхъ.

§ 68. Ревизіонная комиссія состоитъ изъ трехъ членовъ избираемыхъ ежегодно очереднымъ собраніемъ уполномоченныхъ. Для замѣщенія отсутствующихъ членовъ, избираются въ томъ же собраніи три кандидата. Комиссія заключаетъ свое по произведенной проверкѣ, излагаетъ въ докладѣ собранію уполномоченныхъ и сообщаетъ докладъ, предварительно внесенный въ собраніе уполномоченныхъ, совѣту Общества.

Способъ вознагражденія членовъ ревизіонной комиссіи за труды ихъ опредѣляется собраніемъ уполномоченныхъ.

Примѣчаніе. Правленіе и совѣтъ Общества представляютъ комиссіи, по требованію ея, надлежащія объясненія, свѣдѣнія, а равно всѣ книги и документы.

§ 69. По утвержденіи отчета собраніемъ уполномоченныхъ Общества, отчетъ печатается во всеобщее свѣдѣніе въ мѣстныхъ губернскихъ вѣдомостяхъ, а также помещается въ извлеченіи въ „Вѣстникѣ финансовъ, промышленности и торговли“. Балансы Общества печатаются: ежемѣсячные въ мѣст-

§ 63. W razie odrzucenia podania o przyjęcie do grona członków Towarzystwa, wszystkie przedstawione przy podaniu dokumenty zostają zwrócone podającemu, bez objaśnienia powodów nieuwzględnienia podania.

§ 64. Wartość weksli przedstawionych do dyskonta (p. 1 17), jak również wysokość kredytu wekslowego każdego członków ustanowiona zostaje na posiedzeniu Zarządu i członków Komitetu Kredytowego w składzie nie mniejszym, jak połowa ogólnej ich liczby (p. 2 § 53).

§ 65. Wynagrodzenie Komitetu Kredytowego określa Zgromadzenie Reprezentantów.

VI. Rachunkowość.

§ 66. Rok rachunkowy Towarzystwa zaczyna się 1 Stycznia, a kończy się 31 Grudnia.

§ 67. Roczne szczegółowe sprawozdanie Towarzystwa powinno być ułożone przez Zarząd i przedstawione do sprawdzenia Komisji Rewizyjnej nie później, jak na miesiąc przed terminem oznaczonym na zebranie reprezentantów.

§ 68. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków wybieranych corocznie na poprzedzającym daną rok zgromadzeniu reprezentantów. Jednocześnie wybierani są także trzej zastępcy. Komisja po zrewidowaniu rachunków, uwagi swoje przedstawia Zgromadzeniu Reprezentantów w oddzielnym sprawozdaniu, które uprzednio powinno być zakomunikowane Radzie Towarzystwa.

Sposób wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej za jej zajęcia określa Zgromadzenie Reprezentantów.

Uwaga. Zarząd i Rada Towarzystwa w miarę żądania Komisji, daje objaśnienia, informuje i przedstawia jej wszelkie książki i dokumenty.

§ 69. Sprawozdanie roczne po zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Reprezentantów ogłasza się w „Gubernialnych Wiadomościach“, jak również w streszczeniu w Gońcu Finans., Przemysł. i Handl. Bilanse Towarzystwa drukują się: miesięcznie w „Gubernialnych Wiadomościach“, a półroczne (1-go

ныхъ губернскихъ вѣдомостяхъ, а полугодовые (на 1 января и 1 июля), кромѣ того, въ „Вѣстникѣ финансовъ, промышленности и торговли“.

§ 70. Годовой отчетъ Общества въ двухъ экземплярахъ со всѣми относящимися къ нему документами (отчетъ ревизионной комисіи, доклады совѣта и правленія, протоколъ собранія уполномоченныхъ), а также ежемѣсячные балансы, Общество обязано представлять своевременно въ Министерство Финансовъ (въ Особенную Канцелярію по Кредитной Части).

Примѣчаніе. Экземпляръ годового отчета Общества представляется Варшавскому Генералъ-Губернатору.

VII. Распределение чистой прибыли.

§ 71. Чистою прибылью Общества признается сумма остающаяся свободно за вычетомъ изъ валоваго дохода а) процентовъ по вкладамъ и займамъ, б) расходовъ на содержание и управленіе Обществомъ и в) убытковъ по операціямъ. Изъ выведенной такимъ образомъ чистой прибыли отчисляется не менѣе 10% въ запасный капиталъ, а вся остальная сумма прибыли можетъ быть назначена въ раздѣлъ между всѣми членами Общества, имѣющими право на дивидендъ, пропорціонально суммѣ открытаго каждому изъ нихъ кредита, если причитающій такимъ образомъ дивидендъ не превышаетъ 7% на общую сумму ихъ 10% взносовъ. Если же причитающійся въ пользу членовъ общій дивидендъ превышаетъ 7%, то излишекъ дѣлится слѣдующимъ образомъ: 1) 50% отчисляется въ общій добавочный дивидендъ всѣхъ членовъ, и 2) остальные 50% образуютъ членскую операціонную премію и распределяются только между тѣми членами, которые въ теченіе отчетнаго года производили въ Обществѣ операціи: учета векселей, ссудъ, текущихъ счетовъ и вкладовъ. Распределение сие дѣлается для каждаго изъ таковыхъ членовъ пропорціонально суммѣ процентовъ, какъ уплаченныхъ членомъ Обществу (по учету векселей и по ссудамъ), такъ и выданныхъ или подлежащихъ выдачѣ ему изъ Общества (по текущимъ счетамъ и по вкладамъ) за минувшій отчетный годъ.

§ 72. Выдача членамъ Общества дивиденда производится, по предложенію совѣта, принятому собраніемъ уполномоченныхъ, послѣ утвержденія собраніемъ годового отчета.

(на 1 января и 1-го Lipca), oprócz tego w „Gońcu Finans., Przemysłu i Handlu“.

§ 70. Sprawozdanie roczne Towarzystwa w dwóch egzemplarzach łącznie ze wszystkimi dodatkami (sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, wnioski Rady i Zarządu, protokół Zgromadzenia Reprezentantów), jak również bilanse miesięczne winny w swoim czasie przesyłane do Ministerjum Skarbu (Kancelaryi Kredytowej).

Uwaga. Jeden egzemplarz sprawozdania rocznego Towarzystwa przesyła się Warszawskiemu General-Gubernatorowi.

VII. Podział zysków

§ 71. Za czysty zysk uważa się sumę rocznego dochodu osiągniętego z operacyj Towarzystwa, po pokryciu wydatków z tytułu: a) procentów należnych od wkładów i pożyczek, b) wydatków na utrzymanie biura i zarządzanie sprawami Towarzystwa i c) strat poniesionych na operacjach. Z wyprocentowanego tym sposobem czystego zysku odlicza się nie mniej niż 10% na kapitał zapasowy, a pozostała suma może być rozdzielona pomiędzy wszystkich członków Towarzystwa mających prawo do dywidendy za ubiegły rok rachunkowy, w stosunku do przyznanego każdemu z nich kredytu.

Jeżeli zaś przypadająca dla członków dywidenda przenosi się, to przewyżka takowa rozdzielona zostaje w sposób następujący: 1) 50% przeznaczają się na ogólną dodatkową dywidendę dla wszystkich członków i 2) 50% stanowią dodatkowe premjum operacyjne, które przeznaczają się dla tych członków, którzy w ciągu ubiegłego roku rachunkowego robili interesy handlowe z Towarzystwem, jako to: dyskontowali weksle, zagrali pożyczki, mieli rachunki otwarte, lub robili wkłady. Premjum takowe rozdzielaniem zostaje między członków w stosunku do sumy procentów, jaką dany członek zapłacił Towarzystwu (z tytułu dyskonta weksli i pożyczek), lub też procentów, jakie temuż członkowi przypadły od Towarzystwa (z rachunków otwartych i wkładów w ubiegłym roku rachunkowym).

§ 72. Wypłata dywidendy dokonywa się na wniosek Rady przedstawiony Zgromadzeniu Reprezentantów, po zatwierdzeniu przez to ostatnie sprawozdania rocznego.

§ 73. Члены, поступившіе въ Общество въ теченіе года, за который производится раздѣлъ прибыли, имѣютъ во лишъ на полугодичный дивидендъ и только въ томъ случаѣ если состояли членами не менѣе шести мѣсяцевъ. Лица бывшія въ Обществѣ менѣе полугода, въ раздѣлѣ дивиденда не участвуютъ.

§ 74. Дивиденды, не востребованные членами въ теченіе десяти лѣтъ, причисляются къ общимъ прибылямъ Общества.

§ 75. Потери, при заключеніи годовыхъ счетовъ, списываются съ прибылей, а за недостаткомъ таковыхъ покрываются изъ запаснаго капитала. Недостающая затѣмъ сумма поляется членами указаннымъ въ §§ 26—31 порядкомъ.

VIII. Запасный капиталъ.

§ 76. Запасный капиталъ образуется изъ суммъ, отчисленныхъ согласно § 71, и изъ процентовъ на оныя. Капиталъ сей имѣетъ назначеніемъ покрытіе убытковъ, происходящихъ по операціямъ Общества. Въ тотъ годъ, въ который запасный капиталъ превзойдетъ сумму оборотнаго капитала, изълишекъ запаснаго капитала можетъ быть обращаемъ на указанныя собраніемъ уполномоченныхъ предметы.

§ 77. Запасный капиталъ хранится въ государственныхъ и Правительствомъ гарантированныхъ процентныхъ бумагахъ.

§ 78. Въ случаѣ ликвидаціи дѣла (§ 7), остатокъ запаснаго капитала, за полнымъ удовлетвореніемъ обязательствъ Общества, подлежитъ распределенію между членами Общества соразмѣрно кредиту, какимъ каждый изъ нихъ имѣлъ право пользоваться.

IX. Общія постановленія.

§ 79. Обществу дозволяется имѣть печать съ надписью: „Ченстоховское Общество взаимнаго кредита для промышленности и торговли“.

§ 80. Общество можетъ приобрѣтатъ только такія недвижимыя имущества, которыя необходимы для его собственнаго помѣщенія и устройства складовъ.

§ 73. Członkowie, którzy wstąpili do Towarzystwa w tym roku, za który dokonywa się podział zysków, mają prawo tylko do półrocznej dywidendy i to tylko w tym razie, jeżeli są członkami przynajmniej sześć miesięcy. Osoby będące członkami Towarzystwa mniej, niż pół roku, nie mają prawa do dywidendy.

§ 74. Dywidenda nie odebrana przez członków w ciągu dziesięciu, po upływie tego czasu przelewa się do ogólnych zysków Towarzystwa.

§ 75. Straty przy zamknięciu rocznych rachunków odliczane są od zysków, w razie zaś, jeżeli te nie wystarczają) pokrywane są z kapitału zapasowego. Niepokryta jeszcze w ten sposób suma pokrywa się przez członków sposobem wskazanym w §§ 26—31.

VIII. Kapitał zapasowy.

§ 76. Kapitał zapasowy tworzy się z sum odliczanych, zgodnie do § 71 i z procentów od takowych. Kapitał ten przeznaczony jest do pokrywania strat wynikłych z operacji Towarzystwa. W roku, w którym kapitał ten przewyższy sumę kapitału obrotowego, przewyżka może otrzymać inne według decyzji Zebrania Reprezentantów, przeznaczenie.

§ 77. Kapitał zapasowy lokowany jest w papierach państwowych lub też przez Rząd gwarantowanych.

§ 78. W razie likwidacji Towarzystwa (§ 7) reszta kapitału zapasowego, po pokryciu wszystkich zobowiązań, rozdzielona zostaje pomiędzy członków Towarzystwa w stosunku do przyznanego każdemu z nich kredytu.

IX. Postanowienia ogólne.

§ 79. Towarzystwo ma prawo używać pieczęci z napisem „Częstochowskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu“.

§ 80. Towarzystwo ma prawo nabywania takich tylko nieruchomości, które są niezbędne do pomieszczenia jego biur i składów.

§ 81. Въ случаѣ прекращенія дѣятельности Общества и закрытія его, ликвидація дѣлъ и операцій Общества производится порядкомъ, указаннымъ въ уставѣ кредитномъ (Зак. т. XI, ч. 2, разд. X).

§ 82. Во всѣхъ случаяхъ, не разрѣшаемыхъ настоящимъ уставомъ, Общество подчиняется общимъ законамъ, какъ нѣ дѣйствующимъ, такъ и тѣмъ, которые будутъ впредь установлены.

§ 83. Дѣлопроизводство и сношенія Общества ведутся согласно съ правилами, установленными VIII отдѣломъ Высочайше утвержденнаго 6 іюня 1905 года Положенія Комитета Министровъ.

и Общес
ества пре
дѣлномъ (

§ 81. W razie ustania działalności Towarzystwa i zwinie-
cia takowego, likwidacya winna być dokonana zgodnie z in-
strukcyą przewidzianą w ustawie Kredytowej. (Zb. Praw. t. XI,
z. II, rozdz. X).

настояще
ь, какъ
впредь

§ 82. We wszystkich wypadkach nieprzewidzianych ni-
ejszą ustawą, Towarzystwo podlega prawom ogólnym, tak
owiązującym obecnie, jak również i mającym być wydanym
przyszłości.

тва веду
номъ Вы
я Комит

§ 83. Manipulacya biurowa i korespondencya Towarzy-
stwa prowadzone być winny zgodnie z przepisami oddziału VIII
najwyżej zatwierdzonej 6 Czerwca 1905 roku uchwały Komi-
tetu Ministrów.

Печ. Разрѣш. Полицеймейстеръ КРОНЕНБЕРГЪ.